

**POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD GŁÓWNY
KOMISJA IMPREZ NA ORIENTACJĘ**

**TURYSTYCZNE
IMPREZY
NA ORIENTACJĘ**

REGULAMINY

WARSZAWA 2011

Wydawca: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze

Zarząd Główny

Komisja Imprez na Orientację

00-075 Warszawa, ul. Senatorska 11

Wydanie V poprawione

ISBN 978-83-924891-0-9

Opracowanie: Komisja Imprez na Orientację ZG PTTK

Zdjęcia: Jacek Gdula, Tomasz Gronau, Mirosław Marek, Bartosz Niezgódka,

Krzysztof Stańczyk, Barbara Szmyt, Jan Zasępa, lilijka160

Projekt okładki, skład i przygotowanie do druku: Tomasz Gronau tmgr@wp.pl

Spis treści

Wstęp	4
Zarys historii imprez na orientację	5
Podział imprez na orientację	17
Zasady punktacji i współzawodnictwa na turystycznych imprezach na orientację PTTK	19
Informacje dla organizatorów ogólnopolskich imprez na orientację rangi Mistrzostw Polski i Pucharu Polski	27
Zasady przyznawania imprezom rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski oraz Mistrzostw Polski	31
Regulamin Mistrzostw Polski w Marszach na Orientację	32
Regulamin Pucharu Polski w Marszach na Orientację	35
Informacje organizacyjne Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników InO	39
Regulamin Odznaki Imprez na Orientację	40
Instrukcja weryfikacyjna Odznaki Imprez na Orientację PTTK	42
Regulamin Przodownika Imprez na Orientację PTTK	46
Regulamin Młodzieżowego Przodownika Imprez na Orientację PTTK	48
Szkolenie specjalistyczne Przodowników i Młodzieżowych Przodowników Imprez na Orientację PTTK	50
Program szkolenia specjalistycznego Przodowników (Młodzieżowych Przodowników) Imprez na Orientację PTTK	51
Regulamin Organizatora Imprez na Orientację PTTK	54
Szkolenie specjalistyczne Organizatorów Imprez na Orientację PTTK	55
Program szkolenia specjalistycznego Organizatorów Imprez na Orientację PTTK .	56
Regulamin Animatora Turystycznych Imprez na Orientację PTTK	59
Szkolenie specjalistyczne Animatorów Turystycznych Imprez na Orientację PTTK	60
Program szkolenia Animatorów Turystycznych Imprez na Orientację PTTK	61
Wykaz użytych skrótów	63
Strona internetowa Komisji	64

Ponad sto lat temu wymyślono imprezy na orientację jako sposób na ciekawe spędzanie wolnego czasu w kontakcie z przyrodą. Dzisiaj aktywny wypoczynek to już nie tylko moda, ale prawie konieczność.

Imprezy na orientację polegają na tym, aby w terenie dotrzeć do punktów kontrolnych na podstawie mapy. Zasadniczym elementem każdej trasy jest zatem mapa, a uczestnictwo w imprezach na orientację stopniowo wyrabia umiejętność jej czytania i korzystania z informacji na mapie zawartych.

Taka umiejętność przydaje się w życiu wielokrotnie, i to nie tylko na turystycznych szlakach, ale również w każdej podróży, a nawet w mieście.

Dzięki umiejętności czytania, a następnie poruszania się według mapy, można dotrzeć do wielu ciekawych miejsc, przez które nie prowadzą żadne wyznaczone szlaki.

Imprezy na orientację nie wymagają kosztownego wyposażenia, wystarczy bowiem niedrogi kompas, a i bez niego również można sobie poradzić.

Na przestrzeni ostatnich lat rozwinęło się bardzo wiele form imprez na orientację; są imprezy sportowe, turystyczne, ekstremalne i inne, każde rozgrywane według odrębnych przepisów. Zebrane w tym wydaniu regulaminy dotyczą turystycznych imprez na orientację, które są dyscypliną turystyki kwalifikowanej rozwijaną przez Komisję Imprez na Orientację Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego i komisje regionalne oraz kluby imprez na orientację.

Waldemar Fijor

Przewodniczący Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK

Zarys historii imprez na orientację

Równoczesne poruszanie się wielu osób z mapami po tym samym terenie w celu dotarcia do określonych miejsc stało się możliwe dopiero w okresie rozwoju nowoczesnej kartografii w XIX wieku, gdy powstały mapy topograficzne drukowane w dużych nakładach, z ujednoczonymi znakami, z rysunkiem o zachowanej skali i bogatym w szczegóły topograficzne. W tym okresie takie mapy praktycznie dostępne były tylko w środowisku wojskowym. W 1845 r. szwedzki wojskowy sztab generalny zarządził wydanie nowych map topograficznych, o większej skali. Mapy wysokiej jakości miały w Europie również inne państwa, na przykład Prusy, ale nigdzie nie stały one podstawą rywalizacji i utworzenia nowej dyscypliny. Za początek organizacji imprez na orientację można przyjąć drugą połowę XIX wieku, od kiedy prowadzone były przez organizacje sportowo-wojskowe szkolenia i ćwiczenia z zakresu terenoznawstwa dla skandynawskiej kadry oficerskiej. W 1893 r. zajęcia praktyczne z terenoznawstwa łączą się już z zawodami.

W krajach północnej Europy popularność narciarstwa śladowego (wynikająca z warunków klimatycznych) spowodowała, że w tym pionierskim okresie imprezy przeprowadzano głównie na trasach narciarskich. Pierwsze narciarskie biegi odbyły się w 1887 r. w okolicach Sundsvall w Szwecji. Pierwsze zawody w zwykłym biegu na orientację odbyły się 13 maja 1897 r. w okolicach Bergen w Norwegii, zorganizowane przez sportowe towarzystwo Turnferening. Następne były w 1898 r. w Oslo, w 1901 r. w okolicach Sztokholmu i 1904 r. w okolicach Helsinborgu. Od początków organizowane są też narciarskie biegi sztafetowe: w 1900 r. w Szwecji na trasie 175 km (w 1910 r. przekształciły się w sztafetowe mistrzostwa kraju), w 1904 r. w Finlandii na trasie Poorvo-Helsinki o łącznej długości czterech odcinków 63 km, także w Finlandii, w 1906 r., 504-kilometrowa trasa z Oulu do Helsinek (wynik zwycięzców: 132 godziny i 20 minut). Od tych czasów orientacja staje się cywilną dyscypliną sportu. W 1903 r. w Szwecji w okolicach Sztokholmu odbyły się pierwsze zawody na 20-kilometrowej trasie w zwykłym biegu (bez nart) na orientację.

Dawne trasy (prawie aż do czasu powstania IOF) były długie, z małą liczbą punktów kontrolnych. Punkty miały obsługę sędziowską.

Po pierwszej wojnie światowej następuje gwałtowny rozwój orientacji sportowej w Skandynawii. 25 marca 1919 r. w Ingelboda w Szwecji odbywają się pierwsze na świecie masowe zawody, w których startuje 220 zawodników. W 1928 r. powstaje pierwszy klub biegu na orientację SK Gothia (Szwecja). Skandynawowie tworzą pierwsze przepisy sportowe i topograficzne. W 1935 r. powstaje fińska, a w 1938 r. szwedzka federacja biegu na orientację.

W okresie międzywojennym idea organizacji imprez biegowych z mapą trafiła na południe Europy. Zainterесowali się nią m.in. Szwajcarzy, którzy 19 marca 1923 r. w okolicach Zurychu zorganizowali pierwsze oficjalne zawody poza Skandynawią. Formy ówczesnych zawodów często różniły się od obecnych – bliższe były „turystyce biegowej”, a czarno-białe mapy w skali 1:50 000 dalekie były od dzisiejszych wymagań. Takie odmienności spotykało się jeszcze w latach 70. XX wieku.

Uważa się, że umiejętności szybkiej i dobrej orientacji zdobyte w zawodach przydały się Finom w czasie wojny radziecko-fińskiej.

Po drugiej wojnie światowej imprezami na orientację zaczynają się interesować inne kraje europejskie. Dużą rolę odegrali w tym skandynawscy misjonarze biegu na orientację, którzy już od 1946 r. popularyzują tę dyscyplinę i zbierają owoce swojej pracy w wielu krajach. Większość krajów początki swojej „zabawy w orientację” datuje głównie na koniec lat 40. i lata 50.: Rumunia – na 1947 r., Czechosłowacja – 1949 albo 1950 r., NRD – 1953 r., Jugosławia – 1953 r., Bułgaria – 1954 r., Anglia – 1955 r., RFN – 1959 r. Później dołączyły: Francja – 1963 r., Belgia – 1964 r., Holandia – 1970 r. W wyniku politycznych podziałów Europy kraje bloku wschodniego idą własnym torem, wśród których tylko Polska, mimo pierwszych inicjatyw, odstaje i aktywna staje się dopiero po ustrojowej odwilży z 1956 r. Kraje Układu Warszawskiego, zamknięte w swoim kręgu, same tworzą zasady organizacji imprez. W celu ich ujednoczenia w 1958 r. w Budapeszcie odbywa się konferencja przedstawicieli krajów socjalistycznych. Także w tym roku koło Balatonu Węgry organizują pierwsze w bloku wschodnim międzynarodowe zawody w biegu na orientację. W 1959 r. orientaliści ze Wschodu i Zachodu spotykają się na pierwszej wspólnej konferencji w Szwecji i dyskutują o powołaniu jednej międzynarodowej federacji i o rozgrywaniu mistrzostw Europy.

A w Polsce? ... Dyscyplina pojawiła się prawdopodobnie w pierwszych latach istnienia odrodzonego państwa po I wojnie światowej. Pierwsze znane informacje pochodzą z 1925 r. W poznańskim harcerskim czasopiśmie „Czuj duch” zachęcano do uprawiania biegu przełajowego, a zwłaszcza takiej jego odmiany, w jakiej trasa wyznaczona jest punktami kontrolnymi. Przy tej okazji wymieniono harcerski klub sportowy Varsovia, jako ten który już wcześniej (przed marcem 1925 r.) taki bieg zorganizował. Z okresu międzywojennego pochodzi też notatka o wojskowych rowerowych „biegach orientacyjnych”. Nie można wykluczyć, że jeszcze przed 1925 r. polscy wojskowi i harcerze prowadzili terenowe zajęcia szkoleniowe z mapami lub szkicami, które mogły być bliskie dzisiejszym marszom na orientację. Być może Polacy zetknęli się z tą dyscypliną za granicą, a może nawet sami startowali. Pierwsza polska broszura – „Marsze i biegi orientacyjne”, napisana dla potrzeb wojska przez Stanisława Zakrzewskiego, a wydana przez Główny Urząd Kultury Fizycznej, ukazała się w 1948 r. (reprint w 2000 r.), można więc przypuszczać, że autor, szczegółowo opisujący organizację imprez w Skandynawii, wcześniej osobiście w nich uczestniczył lub zetknął się z tą tematyką za granicą i został zarażony przez fanatyków z północy. Był pionierem czasów powojennych, bo jak napisał po opisie pracy sędziów na trasie i czynności zawodnika: „*Oto charakterystyczna scena z marszu orientacyjnego, u nas całkowicie nieznanego*”. I dalej jeszcze: „*Gdy w przyszłym roku [1950?] – po raz pierwszy – wprowadzone zostaną marsze orientacyjne, będą to marsze nie indywidualne, ale zespołowe (drużyna złożona z 10 + 1 uczestników)*. Wszędzie – w okolicy

każdego miasta – trzeba będzie takie marsze przeprowadzić i dlatego już dziś należy pomyśleć o przygotowaniu odpowiednich map względnie planów czy też szkiców terenowych oraz o odpowiednim szkoleniu dowódców drużyn. Do tego – ażeby każdy sportowiec, każdy młody człowiek – co chcielibyśmy osiągnąć – potrafił z łatwością czytać mapę i orientować się w terenie, dojdziemy chyba za kilka lat”.

Zakrzewski, choć rozróżnia wyrazy „marsze” i „biegi”, w zasadzie nie podaje różnicy między nimi. Wyczuwa się tylko, że słowo „marsze” dotyczy poruszania się żołnierza, a pisząc „biegi”, myśli o sportowcach ze Skandynawii. Opisując organizację imprez, prawie nic nie wspomina o zasadach klasyfikacji. Jedynie w wykazie składu komisji sędziowskiej podaje: „sekretarza, odnotowującego godzinę i minutę startującego oraz zajęte przezeń miejsce i uzyskany czas”, a w innym miejscu pisze: „ustala się na trasie kilka punktów kontrolnych, przez które obowiązkowo musi każdy uczestnik przejść, gdzie karta uczestnictwa zostaje ostemplowana względnie podpisana i gdzie ewentualnie otrzymuje się nowe zadanie”.

Czy na początku lat 50. były polskie imprezy? Tak, chyba jednak w znikomym zakresie, bo nadeszły lata zimnej wojny i okres utajniania map. Prawie nic o nich nie wiadomo. Właściwie jest tylko wymagająca potwierdzenia informacja, że w nocy z 12 na 13 czerwca 1954 r. odbyła się uważana za najstarszą mazowiecką impreza na orientację.

Można przyjąć, że początek naszej polskiej ery nowożytnej w imprezach na orientację nastąpił po odwilży politycznej z 1956 r. Zmiany, które wtedy nastąpiły w Polsce, przyniosły ożywienie w wielu dziedzinach życia, m.in. w turystyce zagranicznej. Mimo wielu jeszcze przeszkód formalnych wreszcie stały się możliwe wyjazdy do innych krajów socjalistycznych. Oczywiście wymagane były zaproszenia i w zasadzie wyjeżdżały tylko grupy, głównie jako wymiana między „zaprzyjaźnionymi” organizacjami z ówczesnego bloku państw socjalistycznych. Prawdopodobnie w 1957 r. skorzystał z tego Bronisław Turon z Wrocławia, chyba będący wówczas członkiem Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK (KTP ZG PTTK), który wziął udział w I Międzynarodowym Zlocie Turystów w Podbanskiej Polanie w Czechosłowacji i tam zetknął się z imprezą na orientację.

W 1957 r. w Lubniewicach odbyły się pierwsze zawody na orientację, zorganizowane, jak mówi tradycja, przez środowisko wrocławskich piechurów pod kierownictwem Turonia, a które dzisiaj możemy określić jako turystyczne. Prawdopodobnie była to impreza towarzysząca V Ogólnopolskiemu Rajdowi Pieszemu PTTK (5–18 sierpnia 1957 r.) lub w jego ramach. Wyróżniała się dobrą organizacją i doskonale zaprezentowała nową dyscyplinę w ogólnopolskim środowisku turystów pieszych. Ta nowinka szybko znalazła swoich zwolenników.

Podczas następnego, szóstego, rajdu odbywającego się w dniach 9–22 lipca 1958 r. na Suwalszczyźnie i Pojezierzu Augustowskim także odbyły się zawody, tym razem – po raz pierwszy w kraju – z udziałem zawodników zagranicznych.

W 1958 r. KTP ZG PTTK nawiązała kontakt z turystami z Czechosłowacji, co zaowocowało zaproszeniem 30-osobowej grupy piechurów nizinnych i górskich reprezentujących PTTK do udziału w Ogólnokrajowym Zlocie Turystycznym w Peksowym Młynie. Osoby z tej grupy wzięły udział m.in. w zawodach na orientację.

Startowało się wtedy w zespołach dwuosobowych z obowiązkowym obciążeniem na plecach. Polskie zespoły, biegnące poza konkursem (w strojach turystycznych) w grupach 3-osobowych, wywołały zgorszenie, zjadając część obowiązkowego obciążenia podczas odpoczynku na trasie, i nie zmieścili się w limitach czasowych.

Członkowie reprezentacji PTTK na zlot w Peksovym Młynie, grupy złożonej z mieszkańców różnych regionów, stają się pionierami „impres orientacyjnych” w swoich środowiskach w całej Polsce. Imprezy w I połowie lat 60. odbywały się w województwach: białostockim, bydgoskim, gdańskim, katowickim, krakowskim, lubelskim, warszawskim i wrocławskim.

W dniach 12–16 czerwca 1960 r. na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej odbył się I Ogólnopolski Wysokokwalifikowany Rajd Pieszy (OWRP), z zakończeniem w Potoku Żółtym. Jego organizatorem była Okręgowa Komisja Turystyki Pieszej PTTK z Katowic. Podczas tego rajdu odbyły się marsze na orientację. W następnym roku, 4 czerwca, na zakończenie II OWRP także rozegrano zawody na orientację. Organizatorem rajdu była Okręgowa Komisja Turystyki Pieszej z Lublina. Zawody na orientację lub wielodniowe trasy z elementami orientacji stały się częstym składnikiem OWRP i do dziś cieszą się dużym powodzeniem.

W tamtych czasach stosowano limit czasu, za którego przekroczenie w obie strony (czyli za przyjscie wcześniejsze lub późniejsze) otrzymywało się punkty karne. Zmuszało to szybkie osoby do chowania się w krzakach przed metą. Było to pierwsze znane zastosowanie innej niż sportowa punktacji na zawodach. Później wykształciły się zasady punktacji marszów na orientację. Ustalono, że każda minuta spóźnienia to jeden punkt karny, nieodnalezienie każdego punktu kontrolnego równe jest stracie jednej godziny (60 punktów karnych), a potwierdzenie punktu obcego oraz zmiana kolejności potwierdzeń – połowie tej wartości.

W 1959 r. Zarząd Główny Ligi Obrony Kraju organizuje na terenie powiatu giżyckiego pierwsze polskie zawody w radiopelengacji (tzw. łowy na lisa – jedna z odmian imprez na orientację). Zawody w tej dyscyplinie, podobnie jak zawody lotnicze, motorowe i dla pletwonurków, rozwijały się odrębnymi torami, choć czasami z udziałem miłośników biegów i marszów na orientację.

Prawdopodobnie w 1960 r. (są rozbieżności; być może było to kilka lat później) powstaje w oddziale PTTK we Wrocławiu pierwszy polski Klub Impres na Orientację „Azymutek” pod szefostwem Bronisława Turonia. 16 października 1963 r. zawiązała się Podkomisja Impres na Orientację Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK z siedzibą we Wrocławiu. Również jej przewodniczącym został Turoń. Wrocław był wówczas przodującym ośrodkiem, a najważniejsze imprezy odbywały się na Dolnym Śląsku. Pierwsze polskie biegi na orientację przeprowadzono w 1963 roku na stokach Ślęży, zaś pierwsza impreza ogólnopolska odbyła się w następnym roku na Wzgórzach Strzelińskich.

Oficjalne i prywatne kontakty nawiązane z zagranicznymi klubami, turystami i sportowcami dawały okazję do wymiany doświadczeń. Polacy, zwłaszcza z województwa wrocławskiego, kilkakrotnie zapraszani byli do udziału w sportowych zawodach w Czechosłowacji i NRD.

Działacze klubu „Azymutek” (Zbigniew Dufrat, Władysław Igielski i Bronisław

Turoń) w dniach od 23 do 25 października 1964 r. przeprowadzili we Wrocławiu pierwszy ogólnopolski kurs Organizatorów Imprez na Orientację. Uczestniczyły w nim dwanaście osób z Krakowa-Nowej Huty, Łodzi, Opola i Wrocławia. O drugim kursie brak danych. Następne, III, IV i V Centralny Kurs Organizatorów (Instruktorów) InO, odbyły się w Sobótce w końcu kwietnia lat 1968, 1969 i 1970.

„Azymutek” coraz bardziej zajmuje się sportem. Gdy klub zatrudnił trenera, władze PTTK doprowadzają w 1970 r. do jego rozwiązania. Niezadowolona część członków zawiązuje nowy klub pod nazwą „Azymutek 67”, istniejący kilka lat. Środowisko wrocławskie utraciło wiodącą rolę w Polsce. Jeszcze odbyły się dwa (już jako regionalne) kursy Organizatorów InO w 1972 r. w Lasocinie i rok później w Rościszowie koło Dzierżoniowa. Sam Turoń wycofał się z prac późniejszej Komisji InO ZG PTTK w 1973 r. Okresowe ożywienie nastąpiło na przełomie lat 70. i 80. za sprawą wojskowego turystycznego klubu InO „Orientop”.

Biegacze przenieśli się do Dzierżoniowa, gdzie w 1970 r. znaleźli sportowego patrona – ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej przy Zakładach Radiowych „Diora”. Powstała sekcja BnO „Azymut 70” grupująca dolnośląskich biegaczy. To głównie oni zwyciężali na zawodach pod koniec lat 60. i w latach 70. Z nich składała się pierwsza polska reprezentacja na Mistrzostwa Świata w 1970 r. w byłej NRD. Najlepszy z Polaków – Józef Gronkiewicz – uplasował się na 64 miejscu.

W maju 1961 r. w Kopenhadze przedstawiciele Bułgarii, Czechosłowacji, Danii, Finlandii, Norwegii, NRD, RFN, Szwajcarii, Szwecji i Węgier powołują Międzynarodową Federację Biegu na Orientację – IOF. Od tej chwili organizacja ta, grupująca krajowe związki biegów na orientację, stworzyła przepisy międzynarodowe, ustaliła normy map sportowych (1969 r.; polska wersja ukazała się w 1973 r.), skoordynowała międzynarodowe imprezy i zlecała mistrzostwa na różnych szczeblach (pierwsze mistrzostwa Europy odbyły się w 1962 r. w Norwegii, a świata w 1966 r. w Finlandii). W 1963 r. w Lipsku (w byłej NRD) odbył się II Kongres IOF, w którym Polska uczestniczyła jako obserwator. Cztery lata później, na IV Kongresie w Austrii, Polska (wraz z Wielką Brytanią) zostaje przyjęta do IOF, a jej reprezentantem zostaje Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze.

W 1968 r. w górach Harzu (w okolicach Nordhausen, wówczas w NRD) polscy turyści-kolarze po raz pierwszy zetknęli się z kolarskimi jazdami na orientację.

Polskie środowisko rozszerza się, a motorem rozwoju są uczestnicy ze wspomnianego wcześniej zlotu w 1957 r. Bardzo aktywny jest ośrodek PTTK-owsko-harcerski w Katowicach, widoczna jest działalność w Poznaniu i Krakowie. Nieco później dołączyły do nich grupy warszawskie i łódzkie. W 1967 r. odbyło się ponad 50 imprez, w których startowało około 5 tys. osób. W czerwcu tego roku Komisja Turystyki Pieszej PTTK w Gliwicach zorganizowała swoją pierwszą imprezę na orientację w ramach rajdu „Noc Świętojańska”, najstarszą z wciąż odbywających się polskich nocnych imprez. W następnym roku, 18 sierpnia 1968 r., w Broniszowie koło Kożuchowa (w ówczesnym woj. zielonogórskim) w ramach Centralnego Rajdu Pieszego rozegrano I Ogólnopolski Finał Imprez na Orientację w konkurencjach pieszych i biegowych. W tym samym roku GK ZHP i Komenda Chorągwi w Katowicach zorganizowały w Ogrodzieńcu I Harcerskie Ogólnopolskie Zawody na Orientację (HOZnO). Również w 1968 r. po raz pierwszy oceniono uczestników warszawskich imprez w Konkursie

o Tytuł Mistrza Warszawy i Mazowsza, najstarszej i wciąż prowadzonej klasyfikacji tego typu. W 1970 r. zawiązuje się w Warszawie turystyczny Klub InO „Delta”.

Ten gwałtowny wybuch aktywności zaowocował powstaniem w Warszawie samodzielnej Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK. 10 października 1970 r. podczas swych obrad ZG PTTK powołał Komisję do życia. Ówczesne władze uważały, że nad imprezami, podczas których korzysta się z map topograficznych, i nad środowiskiem, które występuje na forum międzynarodowym, kontrolę powinno mieć wojsko. Pierwszym przewodniczącym Komisji zostaje więc pułkownik Henryk Bednarek, który jako jedyny wojskowy przewodniczący zasłużył się w popularyzacji imprez na orientację. Wojsko sprawuje swą formalną kontrolę nad Komisją aż do 1989 r., kiedy to przewodniczącym zostaje Andrzej Krochmal.

Jednym z pierwszych poczynań nowej komisji było wypracowanie sposobu na legalne uzyskiwanie map na imprezy i pośrednictwo w ich załatwianiu w Głównym Urzędzie Geodezji i Kartografii. Ówczesne przepisy dopuszczały udostępnienie wszystkim zainteresowanym organizacjom łącznie w ciągu roku jedynie pięćdziesięciu małych fragmentów map topograficznych.

W latach 1970–1971 toczyła się pierwsza dyskusja nad regulaminem Odznaki Imprez na Orientację. Został on zatwierdzony w 1971 lub w 1972 roku i różnił się od dzisiejszego. Odznaka miała trzy stopnie: brązowy za 200 punktów, srebrny za 300 punktów i złoty za 500 punktów. Mógł ją także otrzymać organizator imprez. Jej rysunek przedstawiał ówczesny znak punktu kontrolnego – czerwony prostokąt z białym paskiem wzdłuż jednej z przekątnych. Rysunek ten, po zmianie międzynarodowego wzoru lampionu i przy okazji ponownej, burzliwej dyskusji nad regulaminem (m.in. odebrano prawo zaliczania do odznaki organizacji imprez), został w drugiej połowie lat 70. zamieniony na obecny. Na początku lat 70. istniała też regionalna dolnośląska odznaka InO.

Prowadzone były następne centralne kursy Organizatorów (Instruktorów) Imprez na Orientację: VI – w Chorzowie 4–7 lutego 1972 r.; VII i VIII – w Chodzieży 11–14 listopada 1972 r. i 15–18 grudnia 1973 r. Po nich nastąpiła kilkuletnia przerwa w organizacji szkoleń ogólnopolskich.

W 1975 r. król szwedzki odsłonił w Ingelboda, w mieście pierwszych masowych zawodów, pomnik poświęcony „pierwszemu orientaliście”. Pierwszy taki pomnik na świecie, postawiony na skale, przedstawia człowieka z mapą. Uroczystość odbyła się w obecności uczestników kongresu IOF w Sztokholmie, wśród których był Jerzy Dymarski, przedstawiciel Polski.

Od początku swojego istnienia do 1978 r. Komisja InO ZG PTTK więcej uwagi poświęcała biegom niż marszom, choć w miarę upływu lat stosunek ten stopniowo odwracał się. Powoli do głosu w biegach dochodziło Zrzeszenie Sportowe „Start”, przy którym gromadzili się zwolennicy systematycznej pracy treningowej i startowej. „Start” w 1971 r. w międzynarodowej obsadzie przeprowadził w Borach Tucholskich pierwsze zawody o swój puchar. „Start” przejmował z PTTK wyróżniających się biegaczy i wystawiał polskie reprezentacje na zawody zagraniczne. Bardzo rozwojowy był 1974 rok, w którym zorganizowano cykl otwartych eliminacji do mistrzostw świata w Danii. Do wyjazdu nie doszło, ale liczba biegających bardzo widocznie wzrosła. To

ożywienie miało wpływ na wydanie przez „Start” pierwszego „Bilansu sezonu” z wynikami pierwszej klasyfikacji rankingowej. Wreszcie 22 listopada 1978 r. przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki przekazał z PTTK do ZS „Start” uprawnienia organizacji wiodącej w zakresie dyscypliny sportowej „bieg na orientację”. Powstała Centralna Komisja Imprez na Orientację, której przewodniczącym został Jan Bojarski. W następnym roku na Nadzwyczajnym Kongresie IOF w Finlandii następuje nieoficjalna zmiana przedstawiciela Polski – w miejsce PTTK zostaje nim ZS „Start”.

Pierwsza na świecie mapa sportowa przeznaczona do biegu na orientację, w skali 1:20 000 (później przez wiele lat była to podstawowa skala), powstała w 1950 r. w Norwegii. Wcześniej wykorzystywano różne mapy wojskowe, topograficzne i geograficzne, w skali najczęściej 1:50 000 i 1:100 000, o bardzo kiepskiej jakości i aktualności. Pierwsza w Polsce barwna (kolory czarny i żółty) mapa do biegu na orientację ukazała się na potrzeby II Międzynarodowych Biegów na Orientację rozegranych w Kłodzku od 21 do 24 września 1972 r. Była to kopia typowej mapy topograficznej w skali 1:25 000, z dodatkowo zadrukowanymi na żółto terenami bez lasów. Mapę firmowały Komisja InO ZG PTTK i Zrzeszenie Sportowe „Start”. Następną mapę barwną, w skali 1:20 000, wydała Komisja InO z Oddziału PTTK Łódź-Polesie w marcu 1973 r. Kolorem zielonym narysowano drogi i przecinki leśne, a niebieskim ciekł wodne i stawy. Latem 1973 r. „Start” wydaje pierwszą polską kolorową sportową mapę według norm IOF, z przeznaczeniem dla kolejnej edycji biegów międzynarodowych. Mapa ma nazwę „Wieżyca” (od tej na Kaszubach), skalę 1:20 000 i cięcie warstwiczne 5 metrów. Od tego czasu ukazało się w Polsce około tysiąca kolorowych map sportowych, nie tylko dla sportowców. Oprócz tego powielano wycinki map załatwianych przez KInO ZG PTTK oraz niezliczoną ilość wszelakich kopii różnych map topograficznych i opracowań własnych. W latach osiemdziesiątych XX wieku wojsko wydało dla swoich biegaczy na orientację pewną liczbę nieaktualizowanych kolorowych fragmentów map topograficznych w skali 1:25 000 i ich powiększeń.

7 marca 1978 r. nadano pierwsze uprawnienia Instruktorów Imprez na Orientację PTTK, przemianowanych w późniejszym czasie na Przewodników Imprez na Orientację. Legitymacje otrzymało 77 osób, a pierwszą z nich Bronisław Turoń. W 2011 r. liczba Przewodników przekracza 660.

31 maja 1979 r. mianowanych zostaje przez Prezydium Rady Głównej ZS „Start” pierwszych 59 sędziów biegu na orientację, w tym pięciu klasy państwowej.

W 1978 r. ukazują się dwie broszury. Pierwsza z nich, autorstwa Romana Kościńskiego, firmowana przez Komisję Turystyki Kolarskiej ZG PTTK, to „Kolarskie zawody na orientację. Poradnik dla organizatorów”. Drugą było opracowanie Tadeusza Patejki, Jerzego Dymarskiego i Stanisława Grabowskiego, wydane przez Komisję InO ZG PTTK pod tytułem „Zasady organizowania turystycznych marszów na orientację”. W roku następnym, po przeróbce i uzupełnieniu, wychodzi jej nowa wersja jako „Informator organizacyjno-metodyczny imprez na orientację”. Autorami są: Henryk Bednarek, Andrzej Berent, S. Grabowski, Mirosław Nitecki i T. Patejko. Informator zawiera podstawowe zasady rozgrywania i punktacji imprez na orientację, zasady szkolenia kadry programowej, weryfikacji Odznaki Imprez na Orientację oraz

porady praktyczne. Od końca lat siedemdziesiątych pojawia się duża liczba różnych opracowań autorskich na temat marszów i biegów na orientację, ale wszystkie mają charakter druków do użytku wewnętrznego różnych organizacji lub wojska albo są okazjonalnie wydane jako publikacje imprezowe.

W 1979 r. w okolicach Garwolina rozegrany zostaje I Centralny Finał Turystycznych Imprez na Orientację (następca OFInO, z etapem dziennym i nocnym). 1981 r. po raz pierwszy na III Centralnym Finale Turystycznych InO w Lublinie wprowadzono konkurencje kajakową, kolarską i motorową. Dwa lata później nową konkurencją – speleologiczne zawody na orientację w postaci I Speleomarszoczołgania „Spelino’83” – organizują gliwiczanie w Skalkach Rzędkowickich na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. W 1979 r. w okolicach Rajczy i Milówki odbyła się pierwsza duża wieloetapowa impreza turystyczna – Studencki Maraton w Marszach na Orientację „Ryzban’79” (4 etapy, 130 osób), pierwowzór dzisiejszych imprez wieloetapowych. W następnym roku w Górach Bukowych koło Szczecina odbyły się Akademickie Mistrzostwa Polski w MnO „Matnia”. W dniach 12 i 13 grudnia 1981 r. w Piasku koło Pszczyny studenci z Gliwic przeprowadzili marsze, które odbyły się bez zakłóceń mimo ogłoszonego stanu wojennego. Nocą z 12 na 13 grudnia tego roku odbyła się również impreza w okolicach Warszawy.

W 1984 r. wyszedł pierwszy numer pisma „Orientus”, przeznaczony dla zwolenników różnych form imprez na orientację. Przestał się ukazywać po paru latach, po wyjeździe za granicę Piotra Zielińskiego – redaktora naczelnego. Z potrzeby zapewnienia pustki po zamierającym „Orientusie” i stworzenia pisma tylko dla zwolenników marszów na orientację powstaje w 1991 r. z inicjatywy środowiska dzierzoniowskiego „Tramwaj”, ukazujący się do dzisiaj (65 numer ukazał się w kwietniu 2011 r.).

W połowie 1985 r. wychodzi drukiem pierwsza po polsku, dostępna w księgarniach (czyli nie, jak dotychczas, tylko do użytku wewnętrznego), książka Czecha Břetislava Koča „Bieg na orientację” w tłumaczeniu Andrzeja Pasionka.

Już w 1981 r. dużo się mówiło o utworzeniu związku dla biegaczy, ale stan wojenny oddalił te nadzieje. W 1982 r. Centralna Komisja Imprez na Orientację przeniesiona została z ZS „Start” do Polskiego Związku Lekkiej Atletyki i ten związek stał się reprezentantem Polski w IOF. Długoletnim szefem komisji w PZLA był płk Adam Śliwakowski. Dopiero w dniach 8 i 9 września 1989 r. w Gdyni zjazd przedstawicieli klubów sportowych uznaje się za I Walny Zjazd powołujący Polski Związek Biegu na Orientację (PZBnO), kontynuatora działalności kilku swoich poprzedników (w tym PTTK) w zakresie biegów na orientację. Pierwszym prezesem został płk Mieczysław Skrzypek, od którego w 1991 r. przewodnictwo przejął na wiele lat Konrad Janowski, a w 2004 r. zastąpił go Tadeusz Patejko.

Swoje wyraźne piętno na historii biegów odcisnął zmarły w styczniu 2000 r. Andrzej Pasionek. W latach od 1973 do 1976 był członkiem Komisji InO ZG PTTK, potem działaczem i pracownikiem etatowym wszystkich kolejnych komórek zajmujących się biegami, by zakończyć pracę jako sekretarz PZBnO.

Od początków lat 90. XX w. polscy sportowcy zaczęli doganiać światową czołówkę i zdobywali medale na ważnych zawodach, m.in. na mistrzostwach świata. Podobne

osiągnięcia mają zawodnicy kadry, reprezentując Wojsko Polskie, którzy medale zdobywają na mistrzostwach świata CISM (Conseil International du Sport Militaire – Międzynarodowa Rada Sportu Wojskowego).

Bogaty jest kalendarz imprez biegowych. W dniach 13–16 lipca 1994 r. w Gdyni Polacy pierwszy raz organizują imprezę o randze światowej. Były to V Mistrzostwa Świata Juniorów. Miesiąc później w Jaroszewcu na Jurze odbyła się następna prestiżowa impreza – XXVII Mistrzostwa Świata CISM. W lutym 1999 r. rozegrano w Jakuszycach pierwsze Mistrzostwa Polski w Narciarskim Biegu na Orientację, a w maju 2000 r. w Warszawie pierwsze Mistrzostwa Polski w Parkowym Biegu na Orientację.

W przełomowym w historii Polski 1989 roku Andrzej Krochmal zostaje wybrany pierwszym cywilnym przewodniczącym KInO ZG PTTK i pełni tę funkcję do 2001 r. Kolejni przewodniczący to: Dariusz Zająć z Radomia w latach 2001–2005 oraz Waldemar Fijor od 2005 r. Działania Komisji w zmienionych warunkach zaznaczyły się przede wszystkim kompleksową pracą nad uporządkowaniem, zmodernizowaniem dotychczasowych i opracowaniem nowych przepisów dotyczących turystycznych imprez na orientację i kadry programowej.

W 1990 r. działacze Ligi Obrony Kraju, Polskiego Związku Krótkofalowców i Związku Harcerstwa Polskiego postanawiają zawiązać Polskie Stowarzyszenie Radioorientacji Sportowej. Po wielu czynnościach organizacyjnych i prawnych w styczniu 1991 r. komitet założycielski Polskiego Związku Radioorientacji Sportowej (PZRS) uchwała statut, który 4 lutego tego roku zostaje zatwierdzony przez Komitet do Spraw Młodzieży i Kultury Fizycznej.

Również w 1990 r. po raz pierwszy rozegrano Puchar Polski w Marszach na Orientację. Jego zdobywcą w kategorii seniorów zostaje Andrzej Krochmal z Warszawy, natomiast dwa lata później pierwszym zwycięzcą w kategorii juniorów – Paweł Fąferek z Koszalina. W 1991 r. finały InO zamienione zostają w Drużynowe Mistrzostwa Polski w Turystycznych Imprezach na Orientację. Także w 1992 r. rozegrano w okolicach Koszalina I Mistrzostwa Polski w Nocnych Marszach na Orientację, zorganizowane przez Klub InO PTTK „Albatros”. W tym też roku w dniach 19–21 maja w Zdzeszowicach pod Górą Świętej Anny odbyły się I Mistrzostwa Polski w Indywidualnym Marszu na Orientację „Matnia’92” (nazwa przejęta z mistrzostw akademickich). Pierwszym mistrzem Polski zostaje Roman Trocha z Dzierżoniowa.

Od 1995 r. wydawane były biuletyny KInO ZG PTTK (ukazały się cztery), w których opublikowano przepisy ustalone przez Komisję. Z okazji pierwszego zlotu Przewodników InO ukazała się broszura firmowana przez Komisję InO ZG PTTK pod tytułem „Turystyczne imprezy na orientację. Regulaminy”, gromadząca aktualizowaną zawartość tych wcześniej wydanych biuletynów, wzbogaconą o ogólne omówienie podstaw oraz zarys historii imprez.

Wprowadzono nowe uprawnienia kadrowe – w 1996 r. Organizatora Imprez na Orientację PTTK, zaś w 2006 r. Animatora Turystycznych Imprez na Orientację.

W grudniu 1997 r. zatwierdzony zostaje przez Komisję regulamin okolicznościowej odznaki PTTK z okazji 100-lecia imprez na orientację.

W dniach od 11 do 13 grudnia 1998 r. Komisja oraz Klub InO „Skróty” z Radomia zorganizowały w Warce I Ogólnopolski Zlot Przodowników InO. Od tego czasu zloty odbywają się co roku: w Gniewie (1999), Bornym Sulinowie (2000), Modlinie (2001), Michałowicach (2002), Chełmie (2003), Głuchołazach (2004), Toruniu (2005), Lwówku Śląskim (2006), Rzeszowie (2007), Szczecinie (2008), Pucku (2009), Wrocławiu (2010).

W drugiej połowie lat 90. zeszłego wieku pojawiły się pierwsze polskie strony internetowe poświęcone marszom (w 1996 r. strona Klubu InO „Neptun” z Gdańska) i biegom na orientację oraz radioorientacji sportowej. Obecnie swoje strony posiadają Komisja InO ZG PTTK, każdy ze związków sportowych i większość polskich klubów.

W końcu 2001 r. zostało mianowanych pierwszych piętnastu Honorowych Przodowników Imprez na Orientację PTTK, wśród których najdłuższym stażem (od 1957 r.) wyróżniała się Barbara Pachelska z Katowic.

15 listopada 2001 r. Piotr Cych z Wrocławia obronił na wrocławskiej Akademii Wychowania Fizycznego pracę doktorską na temat „Związki pomiędzy błędami a wynikiem sportowym na przykładzie biegu na orientację”. Była to pierwsza praca doktorska na temat orientacji w naszym kraju.

Nowoczesne techniki komunikacji i łączności oraz rejestracji danych i powielania zrodziły nowe formy imprez. Odbyły się już imprezy biegowe w oparciu o nawigację satelitarną GPS. W 50 rocznicę pierwszej imprezy na Mazowszu od połowy marca do 13 czerwca 2004 r. wziąć można było udział w pierwszej polskiej imprezie internetowej o nazwie I TRInO (Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację). Mapę z punktami, treść zadań i kartę startową pobierać można było ze strony internetowej Mazowieckiej Komisji InO PTTK i także poprzez nią przysyłać swoje potwierdzenia przebycia trasy. W 2005 r. zainteresowaniem cieszyły się też imprezy fotoorientacji (zorganizowane w kilku miejscach w Polsce), w których odszukane według mapy miejsca należało połączyć ze zdjęciami obiektów, głównie o charakterze krajoznawczym i historycznym.

Koło zataczają biegi na orientację, które też szukają nowych form. Do najświeższych należą mikroorientacja i orientacja precyzyjna, przez bardzo precyzyjne odszukiwanie miejsc i punkty stowarzyszone zbliżona do imprez turystycznych.

Rozwój kolarskich i narciarskich rodzajów sportowych imprez na orientację zmusza Polski Związek Biegu na Orientację do zmodernizowania swojej działalności. 19 marca 2006 r. Krajowy Nadzwyczajny Zjazd Delegatów uchwalił zmianę nazwy na Polski Związek Orientacji Sportowej i rozszerzenie działalności programowej.

Rok 2010 przyniósł obchody 50-lecia Komisji InO ZG. W półwieczny okres wliczono czas działania w strukturach naczelnych władz PTTK Podkomisji InO Komisji Turystyki Pieszej i jej kontynuatorki – Komisji InO. W latach 2010 i 2011 można zdobywać ustanowioną z tej okazji okolicznościową odznakę imprez na orientację „50 Lat Komisji InO ZG PTTK”. Podczas grudniowego XIII Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników InO PTTK we Wrocławiu odbyło się uroczyste spotkanie dawnego i obecnego aktywu. Zostały wręczone pamiątkowe medale, wymieniono wspomnienia, odwiedzono grób B. Turonia. Podobne spotkania w mniejszych kręgach odbyły się w kilku regionach.

Andrzej Wysocki

Komisja InO ZG PTTK (wybrana na lata 2010–2013) – od lewej: Waldemar Fijor (przewodniczący), Hubert Śwerczyński, Dariusz Walczyna, Zbigniew Tarnowski (twiceprzewodniczący), Andrzej Krochmal, Krzysztof Kula, Zbigniew Socha, Jarosław Kabuła, Marek Pacek
XIII Ogólnopolski Zlot Przodowników InO we Wrocławiu 11 grudnia 2010 roku. Obrady

Uczestnicy XIII Ogólnopolskiego Zlotu Przewodników InO we Wrocławiu 11 grudnia 2010 roku
Kwiaty na grobie Bronisława Turonia, pioniera polskiej orientacji turystycznej

Podział imprez na orientację

Imprezy na orientację można podzielić:

1. Ze względu na rodzaj na:

- a) turystyczne – polegające na pokonaniu trasy i odnalezieniu w terenie za pomocą mapy, którą zapewnia organizator, punktów kontrolnych (PK) w określonym limicie czasu. Wygrywa zespół, który potwierdzi największą liczbę PK i nie przekroczy limitu czasu tak dobranego, aby możliwe było spokojne pokonanie trasy (bez popełniania błędów). Punktacja końcowa uwzględnia spóźnienie ponad limit czasu, nieodnalezione PK oraz dodatkowo wyniki różnego rodzaju konkursów (testów) topograficznych i krajoznawczych. Imprezy turystyczne na orientację rozgrywane są w następujących kategoriach wiekowych: dzieci (TD), młodzieży (TM), juniorów (TJ), seniorów (TS), weteranów (TW), a także w kategoriach dla początkujących;
- b) rekreacyjne i szkoleniowe – dla początkujących w orientacji turystycznej lub sportowej. Trasy są krótsze i prostsze orientacyjnie, czasami bez limitu czasu i klasyfikacji, np. trasy rodzinne. Dla najmłodszych trasy w terenie są oznakowane kolorowymi wstążkami;
- c) sportowe – polegające na samodzielnym odnalezieniu w terenie w jak najkrótszym czasie kolejno wszystkich PK naniesionych przez organizatora na mapę. Brak potwierdzenia jakiegos PK wyklucza zawodnika z końcowej klasyfikacji. Start zawodników następuje w regularnych odstępach czasu, np. co 1, 2, 3 minuty. Czas pobytu na trasie mierzony jest z dokładnością do 1 sekundy. Klasyfikacja prowadzona jest w kategoriach wiekowych i z podziałem na płeć. Z imprez na orientację ten rodzaj jest najpopularniejszy na świecie.

2. Ze względu na formę na:

- a) indywidualne – gdzie uczestnicy pokonują trasę indywidualnie (przeważnie są to imprezy sportowe);
- b) zespołowe – gdzie uczestnicy pokonują trasę w zespołach 2-5-osobowych w kategorii dla początkujących oraz w zespołach 2- lub 3-osobowych w pozostałych kategoriach;
- c) drużynowe – gdzie w imprezach turystycznych jest to klasyfikacja drużynowa klubów i środowisk, a w imprezach sportowych klasyfikacja klubów i sekcji sportowych w formie ligi. W Polsce odbywają się rywalizacje o Drużynowe Mis-

trzustwo Polski i Puchar Polski w Marszach na Orientację oraz w biegu na orientację. Rozgrywki te przeprowadzają (odpowiednio) Komisja Imprez na Orientację Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego (KInO ZG PTTK) oraz Polski Związek Biegu na Orientację (PZBnO), od 2006 roku pod nazwą Polskiego Związku Orientacji Sportowej (PZOS);

- d) sztafetowe – rozgrywane na imprezach sportowych, gdzie na ogół trzech zawodników kolejno pokonuje trasę.
3. Ze względu na dyscyplinę turystyki lub sportu na: piesze, biegowe, kolarskie, kajakowe, narciarskie, motorowe, podwodne. Przeprowadza się również wiele bardziej nietypowych: długodystansowe, speleologiczne, triathlonowe.
4. Ze względu na porę dnia na:
- a) dzienne – start pierwszego uczestnika (zespołu) następuje nie wcześniej niż godzinę po wschodzie słońca, a ostatniego nie później niż 150% limitu czasu przed zachodem słońca (wg przepisów KInO ZG PTTK);
 - b) nocne – start pierwszego uczestnika (zespołu) następuje nie wcześniej niż godzinę po zachodzie słońca, a ostatniego nie później niż 150% limitu czasu przed wschodem słońca (wg przepisów KInO ZG PTTK);
 - c) wieczorne – start odbywa się przed zachodem słońca, a powrót z trasy już po zapadnięciu zmroku.

Andrzej Krochmal

Zasady punktacji i współzawodnictwa na turystycznych imprezach na orientację PTTK

I. Wstęp

Impreza na orientację (InO) jest dyscypliną turystyki kwalifikowanej, polegającą na pokonaniu trasy wyznaczonej przez punkty kontrolne (PK) w określonym czasie na podstawie dostarczonej przez organizatora mapy.

II. Punkty kontrolne

1. Punktem kontrolnym (PK) jest charakterystyczne miejsce w terenie zaznaczone na mapie lub wynikające z zadań lokalizacyjnych. Miejsce to jest oznakowane prostokątnym lampionem o bokach 20–30 cm, podzielonym po przekątnej, w kolorach białym (lewy górny róg) i czerwonym (prawy dolny róg).
2. Lampion powinien być opisany na białym polu dwuelementowym kodem (cyfry lub litery) oraz posiadać przyrząd do potwierdzania tego punktu (kredka, perforator, pieczętka itp.).
3. Lampion powinien być dobrze widoczny i ustawiony w miejscu charakterystycznym, przy czym miejsce to musi dać się jednoznacznie zlokalizować na mapie i w terenie.
4. Jeżeli odległość ustawienia lampionu od miejsca charakterystycznego zaznaczonego na mapie jest większa niż 2 mm w skali mapy, zespół nie ma obowiązku jego odszukania i za brak potwierdzenia tego punktu nie może być ukarany pod warunkiem dokonania wpisu BPK.
5. Lampion na linii obowiązkowego przebycia (przejścia, przejazdu, przepłynięcia) (LOP) nie może być oddalony od tej linii więcej niż o 5 m i musi być z niej dobrze widoczny.
6. Poza punktami kontrolnymi (PK) organizatorzy mogą dodatkowo ustawić na terenie imprezy: punkty stowarzyszone (PS) i punkty mylne (PM).
7. Punkt stowarzyszony z określonym punktem kontrolnym lub obszarem (PS) jest to punkt ustawiony w terenie, który ze względu na co najmniej jeden z poniższych warunków, to jest:
 - a) niewielką odległość od PK (nie mniejszą niż 2 mm w skali mapy),
 - b) podobną formę terenu,
 - c) specyfikę mapy,
 - d) inne informacje podane przez organizatora,oddaje w przybliżeniu położenie punktu kontrolnego (PK).

8. Punkt stowarzyszony do linii obowiązkowego przebycia nie może być ustawiony w odległości mniejszej niż 5 m w terenie od linii zaznaczonej na mapie wzorcowej przez organizatora.
9. Punkt mylny (PM) nie jest punktem kontrolnym danej trasy lub punktem z nim stowarzyszonym i musi być oddalony od danego PK o co najmniej 5 mm w skali mapy.
10. Punkty stowarzyszone i punkty mylne oznacza się w terenie w taki sam sposób jak punkty kontrolne.
11. Ze względu na specyfikę mapy i terenu imprezy organizator może (na każdym etapie) ustalić maksymalną odległość punktu stowarzyszonego od punktu kontrolnego (MOS), powyżej której wszystkie punkty stanowią dla danego PK punkty mylne.
12. W przypadku wprowadzenia MOS wszystkie punkty spełniające warunki PS w obszarze przez nią ograniczonym traktowane są jako PS.

III. Kategorie

Imprezy na orientację mogą być rozgrywane z podziałem na kategorie.

1. Kategorie ze względu na sposób pokonania trasy:
 - a) piesza,
 - b) kolarska (TR),
 - c) kajakowa (TK),
 - d) motorowa (TMot),
 - e) inne.
2. Kategorie ze względu na wiek uczestnika (decyduje rok urodzenia):
 - a) dzieci do lat 13 (TD),
 - b) młodzież od 14 do 16 lat (TM),
 - c) juniorzy od 17 do 19 lat (TJ),
 - d) seniorzy od lat 20 (TS),
 - e) weterani od 50 lat (TW).
3. Kategorie ze względu na stopień zaawansowania (bez względu na wiek uczestnika):
 - a) początkujący (TP),
 - b) średnio zaawansowani (TU),
 - c) zaawansowani (TZ).
4. Kategorie ze względu na inne kryteria:
 - a) rodzinna (TF),
 - b) rekreacyjna (RK),
 - c) szkoleniowa (SZ),
 - d) inne.

IV. Czas przebycia trasy

1. W turystycznych imprezach na orientację szybkość przebycia trasy nie jest punktowana.
2. Czas przeznaczony przez organizatora na pokonanie trasy nazywa się limitem

podstawowym i jest on ustalony tak, aby przeciętny uczestnik mógł przebyć całą trasę w tempie turystycznym:

- a) na pokonanie pieszo 1 km trasy na pełnej mapie, mierzonej w linii prostej między startem, poszczególnymi punktami kontrolnymi i metą, z ominięciem przeszkód stałych takich jak: rzeka, jezioro, teren zamknięty, przewiduje się dla poszczególnych kategorii minimalną liczbę minut wg poniższej tabeli:

Kategorie	Impreza dzienna	Impreza nocna
Dzieci (TD), młodzież (TM), początkujący (TP) i weterani (TW)	25 min	30 min
Średnio zaawansowani (TU) i juniorzy (TJ)	22,5 min	27,5 min
Zaawansowani (TZ) i seniorzy (TS)	20 min	25 min

- b) ze względów bezpieczeństwa zaleca się nie przeprowadzać etapów nocnych w kategoriach TD i TP.
3. Podstawowy limit czasu ustalany jest przez organizatora z uwzględnieniem:
 - a) długości trasy,
 - b) stopnia zaawansowania oraz wieku uczestników,
 - c) pory dnia,
 - d) sumy podejść, podjazdów ... (na pokonanie pieszo każdych 100 m wzniesień dolicza się do limitu podstawowego 10 min),
 - e) czasu przeznaczanego na wykonanie zadań, do których zalicza się:
 - nanoszenie punktów kontrolnych z mapy wzorcowej na własną;
 - wyznaczanie położenia PK;
 - wszystkie zadania dodatkowe, o ile organizator przewidział wykonanie ich w ramach podstawowego limitu czasu,
 - f) rodzaju i jakości map (w przypadku map przekształconych lub pozabawionych części treści organizator powinien zwiększyć limit czasu w stopniu adekwatnym do czasu potrzebnego na właściwy odczyt mapy),
 - g) pogody w czasie imprezy (w przypadku znacznego pogorszenia się warunków atmosferycznych przed startem organizator powinien w pierwszej kolejności skrócić trasę, a gdy jest to niemożliwe, wydłużyć limit czasu),
 - h) liczby punktów kontrolnych na trasie (podstawowy limit czasu powinien być wydłużony o 1 minutę na każdy PK).
4. Dodatkowe 10% podstawowego limitu czasu przysługuje w kat. TS:
 - a) na imprezach rangi ogólnopolskiej i niższych, jeżeli chociaż jeden z członków zespołu ukończył 50 lat lub nie ukończył 10 roku życia,
 - b) na imprezach rangi Pucharu Polski, jeżeli wszyscy członkowie zespołu ukończyli 50 lat.
5. Prawo do korzystania z dodatkowego limitu czasu ze względu na wiek należy zgłosić organizatorom imprezy przed zamknięciem listy startowej.

6. Na imprezach rangi Mistrzostw Polski nie zwiększa się limitów czasu ze względu na wiek.
7. Każdemu zespołowi poza podstawowym limitem czasu przysługuje limit spóźnień.
8. Limit spóźnień powinien być nie mniejszy niż $1/4$ i nie większy niż $1/3$ podstawowego limitu czasu.
9. Pomiaru czasu dokonuje się do pełnej minuty.
10. Zespół może być sklasyfikowany po przekroczeniu limitu spóźnień, o ile zdąży przybyć na metę przed jej zamknięciem.

V. Zasady potwierdzania punktów kontrolnych na karcie startowej

1. Potwierdzenie punktu kontrolnego następuje przez wpisanie w pierwszym wolnym polu karty startowej za pomocą kredki umieszczonej przy lampionie numeru lub innego podanego na mapie oznaczenia PK (opisu PK) oraz kodu z lampionu ustawionego w tym miejscu.
2. W przypadku innego przyrządu do potwierdzania PK (pieczętka, perforator itp.) potwierdzenie następuje przez opiecztowanie, przebicie perforatorem itp. odpowiedniego pola karty startowej i wpisanie własnym przyborem do pisania kodu lub innego, podanego na mapie, oznaczenia tego PK.
3. Potwierdzeń dokonuje się w kolejnych polach karty startowej bez pozostawiania pól wolnych.
4. Zespół ma prawo do nieograniczonej liczby poprawień pierwotnie potwierdzonego PK:
 - a) poprawienia PK dokonuje się z zastosowaniem zasad zawartych w rozdz. V, p. 1, 2 i 3,
 - b) za dokonanie każdorazowego poprawienia PK otrzymuje się odpowiednią liczbę punktów karnych (rozdz. VI, p. 2i),
 - c) po dokonaniu poprawień ocenie podlegają wyłącznie ostatnie potwierdzenia danego PK oraz liczba dokonanych poprawień.
5. W przypadku stwierdzenia, że w miejscu zaznaczonym na mapie przez organizatora lub wynikającym z zadań lokalizacyjnych nie ma ustawionego punktu kontrolnego, dokonuje się zapisu BPK (brak punktu kontrolnego) z dodaniem numeru lub oznaczenia tego PK, stosując zasady zawarte w rozdz. V, p. 1, 2 i 3. Jeżeli uczestnik lub zespół skorzystał z możliwości potwierdzenia punktu kontrolnego zapisem BPK, a organizator (w wypadku spornym komisja odwoławcza) stwierdził właściwe ustawienie PK (zgodnie z rozdz. II, p. 2 i 3), to zapis taki traktowany jest jako potwierdzenie punktu mylnego (PM).
6. W przypadku stwierdzenia przy punkcie kontrolnym braku przyrządu do potwierdzania PK całego zapisu dokonuje się własnym przyborem do pisania, umieszczając numer lub oznaczenie tego PK oraz kod z właściwego lampionu w odpowiednim polu karty startowej i dodając uwagę BK (brak kredki).
7. Inne dokonanie zapisu w przypadku braku punktu kontrolnego lub braku przyrządu do potwierdzenia PK jak opisane w rozdz. V, p. 5 i 6 traktowane jest jak potwierdzenie punktu mylnego (PM).
8. W jednym polu karty startowej może znajdować się tylko jedno potwierdzenie punktu kontrolnego.

9. Organizator ma obowiązek podać liczbę PK do potwierdzenia na linii obowiązkowego przebycia (LOP), na obszarze i w zadaniu lokalizacyjnym posiadającym więcej niż jedno rozwiązanie. Kolejność potwierdzania punktów kontrolnych w ramach linii obowiązkowego przebycia, obszaru lub zadania lokalizacyjnego jest dowolna.
10. Za potwierdzenie PK stojącego do 2 mm w skali mapy od miejsca zaznaczonego na mapie przez organizatora uczestnik nie może być karany.

VI. Punktacja

1. W turystycznych imprezach na orientację zwycięża uczestnik lub zespół, który za pokonanie trasy uzyskał najmniejszą liczbę punktów karnych.
2. Punkty karne uzyskuje się za:
 - a) brak potwierdzenia punktu kontrolnego PK naniesionego na mapę przez organizatora 90 pkt
 - b) brak potwierdzenia punktu kontrolnego PK nienaniesionego na mapę przez organizatora (w tym PK z linii obowiązkowego przebycia (LOP), obszaru i zadania lokalizacyjnego) 60 pkt
 - c) potwierdzenie punktu mylnego PM lub każdego punktu kontrolnego ponad wymaganą liczbę 30 pkt
 - d) zmianę kolejności potwierdzeń PK (za każdą zmianę) 30 pkt
 - e) pozostawienie na karcie startowej wolnego pola zamiast kolejnego potwierdzenia punktu kontrolnego 30 pkt
 - f) potwierdzenie punktu stowarzyszonego (PS) do punktu kontrolnego (PK) naniesionego przez organizatora na mapę wzorcową 25 pkt
 - g) potwierdzenie punktu stowarzyszonego (PS) do punktu kontrolnego (PK) nienaniesionego przez organizatora na mapę wzorcową, PK z zadania lokalizacyjnego, a także PS do całej linii obowiązkowego przebycia (LOP) i całego obszaru 15 pkt
 - h) brak opisu lub zły opis punktu kontrolnego 10 pkt
 - i) każdą zmianę potwierdzenia punktu kontrolnego (PK) lub punktu stowarzyszonego (PS) 10 pkt
 - j) każdą pełną minutę limitu spóźnień 1 pkt
 - k) każdą pełną minutę spóźnienia po przekroczeniu limitu spóźnień 10 pkt
 - l) błędne wykonanie zadania specjalnego lub jego niewykonanie 10 pkt
 - naniesienie położenia punktu kontrolnego na mapę; błąd powyżej 1 mm – za każdy milimetr 1 pkt
 - pomiar i ocena odległości w terenie; błąd powyżej 5% – za każde 5% odległości 1 pkt
 - pomiar azymutu w terenie; błąd powyżej 2° – za każdy stopień 1 pkt
 - pokonanie odcinka trasy na regularność przebycia; błąd powyżej 1 min – za każdą minutę 1 pkt
 - test topograficzny i krajoznawczy – każda zła odpowiedź lub jej brak 2 pkt
 - test topograficzny i krajoznawczy – częściowa odpowiedź 1 pkt
 - ł) inne zadania specjalne (z podaniem punktacji) analogicznie do całego rozdz. VI, pkt 2l 10 pkt
 - m) wszystkie zadania specjalne na jednym etapie nie więcej niż 30 pkt

VII. Punktacja generalna

1. Na imprezach wieloetapowych poza klasyfikacją poszczególnych etapów prowadzoną w oparciu o punktację ujętą w *rozdz. VI*, ze względu na różną wartość trasy (S) stosuje się wzór przeliczeniowy:

$$PP = 1000 \times [(S + P_1 - P_k) / S]$$

w którym użyto następujących oznaczeń:

PP – punkty przeliczeniowe,

S – wartość trasy (suma wartości wszystkich punktów kontrolnych do potwierdzenia na etapie),

P₁ – wartość bezwzględna punktów karnych zwycięskiego zespołu,

P_k – wartość bezwzględna punktów karnych danego zespołu.

2. Dla wszystkich zespołów, które ukończyły etap, minimalna liczba **PP = 1**.
3. Dla wszystkich zespołów, które zostały zdyskwalifikowane, nie zostały sklasyfikowane lub nie wystartowały na etapie, **PP = 0**.

VIII. Warunki ukończenia imprezy

1. Zespół, aby mógł być sklasyfikowany, musi:
 - a) potwierdzić co najmniej jeden punkt kontrolny (PK) lub punkt stowarzyszony (PS),
 - b) w komplecie przybyć na metę przed jej zamknięciem,
 - c) oddać kartę startową w stanie umożliwiającym sędziemu identyfikację potwierdzeń, a także mapę, jeżeli jej zwrot był wymagany przez organizatora.
2. Zespół może być niesklasyfikowany na danym etapie za:
 - a) podrabianie potwierdzeń na karcie startowej,
 - b) używanie niedozwolonego środka transportu,
 - c) korzystanie z pomocy osób trzecich przy pokonywaniu trasy.
3. Zespół może być zdyskwalifikowany na imprezie za:
 - a) dokonywanie samowolnych zmian w ustawieniu punktów kontrolnych,
 - b) niszczenie punktów kontrolnych lub przyrządów do ich potwierdzania,
 - c) nieuzasadnione używanie urządzeń elektronicznych do porozumiewania się na odległość lub określania położenia w terenie,
 - d) używanie map niedostarczonych i niedopuszczonych przez organizatora w skali większej niż 1:50 000,
 - e) nieprzestrzeganie Karty Turysty lub regulaminu porządkowego organizatora.

IX. Protesty i odwołania

1. Uwagi i odwołania rozstrzyga sędzia główny imprezy.
2. Na imprezach rangi ogólnopolskiej i wyższej protesty rozstrzyga pięcio-

osobowa komisja odwoławcza składająca się z sędziego głównego, budowniczego trasy lub kierownika imprezy oraz trzech Przewodników InO wybranych przed startem przez uczestników imprezy ze swojego grona.

3. Przewodnicy powoływani do komisji odwoławczej na imprezach rangi Pucharu Polski i Mistrzostw Polski muszą posiadać co najmniej pięcioletni staż przewodnicki.
4. Komisja odwoławcza zbierana jest przez sędziego głównego z jego inicjatywy lub po wpłynięciu pisemnego protestu.
5. W przypadku protestów dotyczących wyników jednego z członków komisji odwoławczej zostaje on wyłączony z obrad, a na jego miejsce zostaje powołany nowy sędzia wybrany przez pozostałych członków komisji odwoławczej
6. Komisja odwoławcza ma głos decydujący w sprawach dotyczących naruszenia zasad punktacji.
7. Sędzia główny w uzasadnionych sytuacjach (niebezpieczne warunki atmosferyczne, zdarzenia losowe itp.) ma prawo odwołać etap lub anulować jego wyniki.

X. Postanowienia końcowe

1. Stosowanie powyższych zasad zalecane jest na wszystkich imprezach na orientację, a na imprezach ogólnopolskich jest obowiązkowe.
2. Jeżeli organizator ogólnopolskiej imprezy na orientację zamierza z pewnych względów odstąpić od powyższych zasad, zobowiązany jest zamieścić o tym informację w regulaminie imprezy wysyłanym do uczestników i w komunikacie technicznym (po uzyskaniu pisemnej zgody Komisji InO ZG PTTK).
3. Wyłączne prawo do interpretacji „Zasad punktacji i współzawodnictwa w turystycznych imprezach na orientację” przysługuje Komisji Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK.
4. Powyższe zasady obowiązują od 1 stycznia 2012 r. i jednocześnie tracą moc wszystkie dotychczasowe „Zasady punktacji i współzawodnictwa w turystycznych imprezach na orientację”.

„Klasyczny” PK na drzewie (DMP 2011)

PK w górach („Orientop” 2011)

Lampion sportowy (z perforatorem)

PK w podziemiu Twierdzy Kłodzkiej
(Mistrzostwa Polski w Nocnych MnO 2009)

Informacje dla organizatorów ogólnopolskich imprez na orientację rangi Mistrzostw Polski i Pucharu Polski

I. Regulamin

1. Powinien być dostarczony do uczestników najpóźniej na miesiąc przed upływem terminu zgłoszeń.
2. W jego treści powinny się znaleźć następujące informacje:
 - a) nazwa imprezy,
 - b) organizatorzy, komitet organizacyjny (nazwisko, imię, funkcja),
 - c) współorganizatorzy, sponsorzy, honorowy patronat,
 - d) data i miejsce imprezy,
 - e) forma i kategorie,
 - f) klasyfikacje,
 - g) teren,
 - h) mapy,
 - i) baza imprezy i możliwości dotarcia (środki komunikacji, godziny odjazdów, dokładny szkic dojścia do bazy),
 - j) zgłoszenia – podanie wymaganej formy,
 - k) wpisowe (wysokość, ew. zniżki, adres lub numer konta, forma wpłaty, termin),
 - l) świadczenia organizatorów,
 - m) ramowy program imprezy,
 - n) informacje o ewentualnych odstępstwach od punktacji KInO ZG PTTK (na które Komisja InO wyraziła pisemną zgodę),
 - o) postanowienia końcowe (ubezpieczenie, interpretacja regulaminu i inne).

II. Materiały startowe

1. Materiały dla uczestników powinny być skompletowane (karty startowe, świadczenia, szczegółowy program imprezy, regulamin obiektu, dojścia do startów i powroty z met, harmonogram pracy sekretariatu, informacje o zastosowanym przeliczniku itp.) i wydawane w sekretariacie imprezy przy weryfikacji zgłoszeń.
2. Losowanie kolejności startów wymaga rozstawienia uczestników z czołówki krajowej i z jednego środowiska oraz zmiany kolejności startów na poszczególnych etapach.

III. Zgłoszenia

1. Jeżeli organizator przewiduje i dopuszcza możliwość startu uczestników bez wcześniejszego zgłoszenia, to powinien zabezpieczyć odpowiednią ilość materiałów startowych i świadczeń.
2. Uczestnik zgłoszony wraz z opłaconym w terminie wpisowym powinien otrzymać wszystkie materiały startowe i świadczenia gwarantowane przez organizatora w regulaminie.

IV. Kategorie startowe i punktacja

1. Imprezy ogólnopolskie rangi MP i PP prowadzone są w następujących kategoriach wiekowych:
 - a) TS – seniorów – 20 lat i starsi,
 - b) TJ – juniorów – 19 lat i młodszy.
2. O zakwalifikowaniu do danej kategorii decyduje rok urodzenia.
3. Punktacja w obu kategoriach prowadzona jest oddzielnie.
4. Protesty uczestników złożone w trakcie imprezy przyjmuje sędzia główny, a rozstrzyga komisja odwoławcza powołana zgodnie z „Zasadami punktacji i współzawodnictwa w turystycznych InO”.

V. Nagrody

1. Dyplomy i nagrody otrzymuje każdy uczestnik przynajmniej trzech pierwszych zespołów (drużyn) w obu kategoriach (większa liczba uczestników w zależności od możliwości organizatora – wówczas zaleca się powiększenie puli nagród w kat. TJ).
2. Medale otrzymują zwycięzcy na imprezach rangi Mistrzostw Polski.

VI. Trasa i mapy

1. Trasy dla kategorii TS i TJ muszą być różne, koncepcja może być podobna, ale o zróżnicowanych szczegółach. W żadnym wypadku skorzystanie z mapy drugiej kategorii nie może być pomocne w pokonaniu trasy.
2. Mapy wydawane uczestnikom imprez ogólnopolskich, a w szczególności MP i PP, powinny być uaktualnione i opracowane specjalnie dla potrzeb danej imprezy.
3. Mapy powinny być czytelne i muszą zawierać następujące informacje:
 - a) limity czasu: podstawowy i spóźnień,
 - b) liczbę PK do potwierdzenia na trasie,
 - c) planowaną długość trasy,
 - d) opis treści mapy, jej przekształceń i zadań specjalnych,
 - e) nazwę imprezy (etapu) z datą,
 - f) nazwę organizatora,
 - g) numer etapu wraz z kategorią,
 - h) nazwisko i imię budowniczego (nr legitymacji uprawnień Organizatora InO, Przewodnika InO),
 - i) skalę mapy i cięcie warstwiczne (zalecane, lecz uzależnione od specyfiki trasy).

4. Minimalna liczba etapów na imprezach rangi ogólnopolskiej (i wyższej) wynosi 3. Dla imprez rangi MP ilość etapów określa regulamin Mistrzostw Polski w MnO.
5. Maksymalna liczba etapów wynosi 4 na dobę.
6. Zaleca się, by średnia długość tras wynosiła ok. 4 km.
7. Należy zwrócić uwagę na tzw. dojsciówki, by ze względu na swą długość nie wypaczały imprezy, a uczestnicy mogli je pokonać na podstawie mapy lub szkicu.
8. Wszystkie zmiany i poprawki wynikłe po wydrukowaniu mapy muszą być podane w formie mapy wzorcowej i oznaczone kolorem czerwonym.
9. Wszelkie inne informacje potrzebne uczestnikowi przy pokonywaniu trasy powinny być podane wraz z mapą.

VII. Baza imprezy

1. Baza imprezy powinna swobodnie pomieścić wszystkich zgłoszonych (spodziewanych) uczestników.
2. Należy wybierać taką bazę, która zapewni minimum higieniczne i sanitarne dla uczestników (ciepła woda, sanitariaty, miejsce do spożywania posiłków) oraz pomieszczenie dla organizatorów i miejsce na odprawę.
3. Jeżeli baza położona jest daleko od węzłów komunikacyjnych, to należy zapewnić dojazd, podając w regulaminie godziny odjazdów.

VIII. Przebieg imprezy

1. Start i metę w miarę możliwości należy lokalizować w bazie imprezy lub innym miejscu zadaszonym.
2. Jeżeli przewiduje się połączenie etapowe, to powinno się zapewnić oczekiwanie uczestników na start do następnego etapu przynajmniej w miejscu zadaszonym.
3. Etapy, które rozpoczynają się w terenie, nie mogą wymagać wykreślenia (w przypadku złej pogody wypacza to cały etap).
4. Start do poszczególnych etapów powinien być tak zorganizowany, aby uczestnicy startujący nie mieli możliwości kontaktowania się z uczestnikami oczekującymi na start.
5. O wszystkich zmianach czasowych w stosunku do szczegółowego programu imprezy przedstawionego przez organizatora uczestnicy muszą zostać powiadomieni z odpowiednim wyprzedzeniem.
6. Na mapach wzorcowych położenie PK powinno być naszpilkowane lub wyraźnie oznaczone.
7. Wszystkie mapy wzorcowe powinny być ponumerowane.
8. Wskazane jest, by mapy wzorcowe były umieszczone na twardym blacie, stoliku itp.
9. Na mecie czas jest mierzony w momencie oddania karty startowej po przybyciu ostatniego członka zespołu.
10. Wymagane jest możliwie szybkie przedstawienie uczestnikom położenia

wszystkich PK na pełnej mapie terenu, a w przypadku gdy ujawnia ona treść następnego etapu, na mapie niepełnej (wzorcówce).

11. W celu rozróżnienia naniesionych PK zaleca się stosowanie kolorów: dla PK – czerwonego, dla PS – zielonego oraz dla PM – niebieskiego.
12. Wyniki etapów powinny być jak najszybciej dostępne dla uczestników (w miarę możliwości przed następnym etapem), a końcowe obowiązkowo przed oficjalnym zakończeniem imprezy.
13. Wskazane jest, aby organizator dokładnie wyznaczył czas, w którym uczestnicy mieliby prawo do zgłaszania swoich uwag dotyczących wyników, zanim staną się oficjalne.
14. Na wszystkich imprezach rangi MP i PP stosowany jest przelicznik punktowy do klasyfikacji generalnej przedstawiony w „Zasadach punktacji i współzawodnictwa w turystycznych InO” KInO ZG PTTK.

IX. Protokół imprezy

1. Protokół musi zawierać:
 - a) nazwę imprezy;
 - b) datę i miejsce imprezy;
 - c) wyniki końcowe, a w ich ramach:
 - imię i nazwisko uczestnika,
 - klub,
 - miejscowość zamieszkania uczestnika,
 - punkty karne na każdym etapie,
 - punkty przeliczeniowe,
 - miejsce po każdym etapie,
 - miejsce po wszystkich etapach;
 - d) liczbę punktów do Odznaki InO za każdy etap dla każdej kategorii;
 - e) przebieg trasy i liczbę punktów zaliczanych do innych odznak turystyki kwalifikowanej.
2. Oficjalny protokół wraz z wynikami organizator ma obowiązek przekazać na piśmie do KInO ZG PTTK, osoby prowadzącej punktację PP oraz wszystkich klubów i środowisk, które reprezentowane były na imprezie, w terminie jednego miesiąca po zakończeniu imprezy.
3. Wskazane jest, aby protokół został dostarczony do wszystkich osób uczestniczących w imprezie.

X. Postanowienia KInO ZG PTTK

1. Stosowanie powyższych zasad zalecane jest na wszystkich imprezach na orientację, a na imprezach ogólnopolskich jest obowiązkowe.
2. Organizator w określonych sytuacjach ma prawo nagrodzić uczestnika lub grupę uczestników wyróżnieniem „Fair Play”, a o zaistniałym fakcie ma obowiązek poinformować pozostałych uczestników w trakcie uroczystości zakończenia imprezy oraz w formie pisemnej KInO ZG PTTK.

Zasady przyznawania imprezom rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski oraz Mistrzostw Polski

1. Prawo do nadawania imprezie rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski oraz Mistrzostw Polski posiada wyłącznie Komisja Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK.
2. Przyznawanie imprezie rangi spośród wymienionych w p. 1 może mieć miejsce wyłącznie na podstawie pisemnego zgłoszenia od organizatora, przesłanego na adres KInO ZG PTTK:
 - a) do 15 maja roku poprzedzającego imprezę - dla imprez Mistrzostw Polski, Pucharu Polski, zlotu Przewodników InO oraz kursu Przewodników InO,
 - b) do 15 września roku poprzedzającego imprezę - dla imprez rangi ogólnopolskiej.
3. Prawo do ubiegania się o nadanie imprezie odpowiedniej rangi mają wszystkie organizacje i osoby prywatne, które w latach poprzednich były organizatorami wieloetapowych InO opartych na „Zasadach punktacji i współzawodnictwa w turystycznych InO PTTK” opracowanych przez KInO ZG PTTK.
4. Zgłoszenie powinno zawierać:
 - a) pełną nazwę imprezy,
 - b) termin i termin zastępczy imprezy,
 - c) miejsce i informacje o terenie imprezy,
 - d) liczbę etapów w poszczególnych dniach z podziałem na etapy dzienne i nocne oraz kategorie wiekowe,
 - e) dyscyplinę turystyki kwalifikowanej,
 - f) dokładną nazwę i adres organizatora,
 - g) przewidywany skład komitetu organizacyjnego z podaniem uprawnień kadry: kierownika imprezy, sędziego głównego z uprawnieniami PInO oraz budowniczych tras,
 - h) informacje o sponsorach i imprezach towarzyszących,
 - i) informacje o randze, o jaką organizator się ubiega (ogólnopolska, Puchar Polski, Mistrzostwa Polski).
5. Nadanie imprezie proponowanej rangi odbywa się w drodze głosowania na forum KInO ZG PTTK na podstawie materiałów przesłanych przez organizatora z poprzednich edycji danej imprezy oraz własnych informacji członków Komisji, a decyzja zapada zwykłą większością głosów.
6. KInO ZG PTTK ma obowiązek poinformować pisemnie wszystkich organizatorów zgłoszonych imprez o podjętych decyzjach w terminie 14 dni od daty głosowania.

7. Obowiązki organizatora ogólnopolskiej InO:
 - a) stosowanie się do wskazówek zawartych w „Informacjach dla organizatorów ogólnopolskich InO”,
 - b) przestrzeganie aktualnych „Zasad punktacji I współzawodnictwa w turystycznych InO PTTK” opracowanych przez KInO ZG PTTK,
 - c) dostarczenie dokumentacji dotyczącej imprezy do archiwum KInO ZG PTTK zawierającej: regulamin, informator techniczny, komplet map wszystkich kategorii, protokół.
8. Prawa organizatora ogólnopolskiej InO:
 - a) możliwość ubiegania się o dotację w ZG PTTK na organizację imprezy (dotyczy imprez rangi Mistrzostw Polski),
 - b) prawo do używania w nazwie określenia „ogólnopolska InO” lub odpowiednio określić: „Mistrzostwa Polski” i „... runda Pucharu Polski”,
 - c) możliwość umieszczenia informacji o swojej imprezie w kalendarzu imprez ogólnopolskich wydawanych przez KInO ZG PTTK,
 - d) możliwość przyznawania punktów – za każdy etap – do OInO:
 - 3 pkt na imprezie ogólnopolskiej;
 - 4 pkt na imprezie Pucharu Polski;
 - 5 pkt na imprezie Mistrzostw Polski.
9. Imprezy ogólnopolskie podlegają ocenie prowadzonej przez KInO ZG PTTK.
10. Interpretacja niniejszych zasad należy wyłącznie do KInO ZG PTTK.
11. Zasady przyznawania imprezom rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski oraz Mistrzostw Polski wchodzi w życie 1 stycznia 2012 r.

Regulamin Mistrzostw Polski w Marszach na Orientację

I. Założenia ogólne

1. Celem organizowania Mistrzostw Polski jest:
 - a) wyłonienie mistrzów Polski w turystycznych imprezach na orientację,
 - b) promocja imprez na orientację w różnych środowiskach,
 - c) uatrakcyjnienie ogólnopolskich imprez na orientację.
2. W roku kalendarzowym organizowane są następujące rodzaje Mistrzostw Polski:
 - a) Drużynowe Mistrzostwa Polski w Turystycznych Imprezach na Orientację, zwane dalej DMP, z klasyfikacją drużynową i zespołową,
 - b) Mistrzostwa Polski w Indywidualnych Marszach na Orientację, zwane dalej IMP,
 - c) Mistrzostwa Polski w Nocnych Marszach na Orientację, zwane dalej NMP.

3. Organizatorem imprez rangi Mistrzostw Polski jest Komisja Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK.
4. Przeprowadzenie imprezy Komisja zleca wybranym przez siebie jednostkom organizacyjnym zgodnie z „Zasadami przyznawania imprezom rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski i Mistrzostw Polski” i ogłasza w kalendarzu imprez ogólnopolskich.
5. Imprezy rangi Mistrzostw Polski odbywają się w oparciu o „Zasady punktacji i współzawodnictwa w turystycznych Imprezach na Orientację PTTK”.
6. W każdej kategorii za każdy etap zwycięski zespół otrzymuje 1000 pkt przeliczeniowych.
7. Do klasyfikacji generalnej mistrzostw zaliczane są wszystkie etapy imprezy.

II. Drużynowe Mistrzostwa Polski w Turystycznych Imprezach na Orientację (DMP)

1. DMP rozgrywane są w celu wyłonienia najlepszej drużyny reprezentującej klub, organizację lub województwo.
2. DMP rozgrywane są w kategoriach:
 - a) seniorów (TS),
 - b) juniorów (TJ),
 - c) młodzieży (TM).
3. Inne niż wymienione w *rozd. II p. 2* kategorie mogą być rozgrywane po uzgodnieniu z KInO ZG PTTK w zależności od możliwości organizatora.
4. W skład drużyny wchodzi maksymalnie:
 - a) 2 zespoły w kategorii TS,
 - b) 2 zespoły w kategorii TJ,
 - c) 2 zespoły w kategorii TM,
 - d) 1 zespół w każdej innej kategorii.
5. Klasyfikowane są drużyny złożone z co najmniej 3 zespołów.
6. Klasyfikacja drużyn odbywa się na podstawie sumy punktów przeliczeniowych wszystkich zespołów wchodzących w skład drużyny na wszystkich etapach.
 - a) w kategoriach TS, TJ i TM rozgrywane są po trzy etapy, w tym co najmniej jeden dzienny i co najmniej jeden nocny,
 - b) liczba etapów w innych kategoriach uzgadniana jest każdorazowo z KInO ZG PTTK,
7. We wszystkich kategoriach zespół tworzą dwie osoby, z możliwością dopuszczenia przez sędziego głównego jednego zespołu jednoosobowego w drużynie.
8. Skład zespołów nie może ulegać zmianie w trakcie imprezy.
9. Poszczególne zespoły mogą reprezentować drużynę w różnych kategoriach pod warunkiem wcześniejszego zgłoszenia w ramach limitów zgodnie z *rozd. II p. 4*.
10. Oprócz klasyfikacji drużynowej prowadzone są klasyfikacje zespołowe w poszczególnych kategoriach.
11. W klasyfikacji drużynowej za zajęcie trzech pierwszych miejsc każdemu

członkowi drużyny przyznawane są medale, dyplomy i tytuły mistrza, wicemistrza i II wicemistrza Polski.

12. Zespoły reprezentujące jedną drużynę w poszczególnych kategoriach muszą być rozstawione, a kolejność startów na etapach musi ulegać zmianie.
13. Osoby, które zajęły w roku poprzednim w Pucharze Polski miejsca od pierwszego do pięćdziesiątego w kat. TS lub miejsca od pierwszego do trzydziestego w kat. TJ, chcące startować w drużynie spoza swojego klubu, organizacji lub województwa, zobowiązane są do końca lutego roku bieżącego zgłosić to do Komisji InO ZG PTTK, pod rygorem zakazu startu w drużynie, o której mowa powyżej.

III. Mistrzostwa Polski w Indywidualnych Marszach na Orientację (IMP)

1. IMP rozgrywane są w dwóch kategoriach:
 - a) seniorów (TS),
 - b) juniorów (TJ).
2. IMP składają się z czterech etapów, w tym co najmniej dwóch dziennych i co najmniej jednego nocnego.
3. Trzej najlepsi uczestnicy w obydwu kategoriach otrzymują medale IMP oraz tytuły indywidualnego mistrza, wicemistrza i II wicemistrza Polski.
4. Na pierwszych trzech etapach uczestnicy reprezentujący jedno środowisko muszą być rozstawieni, a kolejność na tych etapach musi ulegać zmianie.
5. Na ostatnim etapie uczestnicy powinni startować w kolejności odwrotnej do miejsc zajmowanych po poprzednich etapach.

IV. Mistrzostwa Polski w Nocnych Marszach na Orientację (NMP)

1. NMP rozgrywane są w dwóch kategoriach:
 - a) seniorów (TS),
 - b) juniorów (TJ).
2. NMP składają się z 3 lub 4 etapów.
3. Wszystkie etapy mogą rozpoczynać się nie wcześniej niż 1 godzinę po zachodzie słońca i kończyć się nie później niż 1 godzinę przed wschodem słońca.
4. Członkowie trzech najlepszych zespołów w obydwu kategoriach otrzymują medale NMP oraz tytuły odpowiednio mistrza, wicemistrza i II wicemistrza Polski w nocnych marszach na orientację.
5. Zespoły reprezentujące jedno środowisko muszą być rozstawione, a kolejność startów na etapach musi ulegać zmianie.

V. Uwagi końcowe

1. Stosowanie niniejszego regulaminu jest obowiązkowe.
2. Wszelkie odstępstwa od regulaminu muszą być zatwierdzone przez KInO ZG PTTK i zamieszczone w regulaminie imprezy.
3. Interpretacja niniejszego regulaminu należy do KInO ZG PTTK.
4. Regulamin wchodzi w życie 1 stycznia 2012 r.

Regulamin Pucharu Polski w Marszach na Orientację

1. Celem prowadzenia punktacji Pucharu Polski (PP) jest:
 - a) wyłonienie najlepszych uczestników w MnO w kolejnych sezonach,
 - b) uatrakcyjnienie ogólnopolskich imprez na orientację,
 - c) promocja imprez na orientację w różnych środowiskach.
2. Punktacja Pucharu Polski w MnO prowadzona jest przez KInO ZG PTTK.
3. Sędziego głównego PP powołuje i odwołuje KInO ZG PTTK.
4. Punktacja PP prowadzona jest w dwóch kategoriach:
 - a) juniorów (TJ) – uczestnicy do 19 roku włącznie,
 - b) seniorów (TS) – uczestnicy w wieku 20 lat i starsi.

O zaliczeniu do odpowiedniej kategorii decyduje rok urodzenia uczestnika. Dopuszcza się możliwość startu uczestnika w kategorii starszej.
5. Do punktacji PP zaliczanych jest od 5 do 8 imprez zatwierdzonych przez Komisję InO ZG PTTK:
 - a) cykl imprez PP obejmuje jeden rok kalendarzowy,
 - b) zgłoszenie imprez proponowanych do punktacji PP odbywa się zgodnie z „Zasadami przyznawania imprezom rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski i Mistrzostw Polski”,
 - c) wyboru imprez dokonuje KInO ZG PTTK w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów i ogłasza w kalendarzu imprez ogólnopolskich,
 - d) imprezami obligatoryjnie zaliczanymi do punktacji PP są:
 - Mistrzostwa Polski w Indywidualnych MnO,
 - Mistrzostwa Polski w Nocnych MnO.
6. Impreza PP musi składać się z 3 lub 4 etapów w każdej kategorii.
7. Do punktacji PP sumowane są 4 najlepsze wyniki za miejsca zajęte w klasyfikacjach końcowych poszczególnych imprez:
 - a) podstawą przyznawania punktów do punktacji PP są protokoły końcowe imprez przesyłane przez organizatorów do sędziego głównego PP,
 - b) na imprezach z klasyfikacją zespołową punkty PP przyznaje się każdemu członkowi zespołu wg zasady:
 - 1 miejsce – 30 pkt
 - 2 miejsce – 27 pkt
 - 3 miejsce – 25 pkt
 - 4 miejsce – 24 pkt
 - 5 miejsce – 23 pkt
 - ...
 - 27 miejsce i dalsze – 1 pkt,

- c) w imprezach z klasyfikacją indywidualną punkty PP przyznaje się według zasady:
- 1 miejsce – 30,0 pkt
 - 2 miejsce – 28,5 pkt
 - 3 miejsce – 27,0 pkt
 - 4 miejsce – 26,0 pkt
 - 5 miejsce – 25,5 pkt
 - ...
 - 53 miejsce – 1,5 pkt
 - 54 miejsce i dalsze – 1 pkt,
- d) w przypadku zajęcia tego samego miejsca przez dwa bądź więcej zespołów wszystkie one otrzymują tę samą liczbę punktów, przewidzianą za to miejsce w regulaminie Pucharu Polski,
- e) przy ustalaniu kolejnych miejsc, w sytuacji o której mowa w pkt d, brana jest pod uwagę liczba zespołów, jakie sklasyfikowano przed danym zespołem,
- f) w przypadku równej liczby punktów zdobytych w danej edycji PP o miejscu od 1 do 10 decydują w kolejności:
- wynik kolejnej (licząc od pierwszej) najwyższej punktowanej imprezy;
 - wynik w Mistrzostwach Polski w Indywidualnych Marszach na Orientację;
 - liczba lepszych wyników w bezpośredniej rywalizacji.
8. Zwycięzcy PP w obydwu kategoriach otrzymują puchary Komisji InO ZG PTTK.
9. Interpretacja niniejszego regulaminu oraz rozstrzyganie spraw spornych i protestów dotyczących PP należy do sędziego głównego PP.
10. Odwołania od decyzji sędziego głównego rozpatruje KInO ZG PTTK.
11. Regulamin wchodzi w życie 1 stycznia 2012 r.

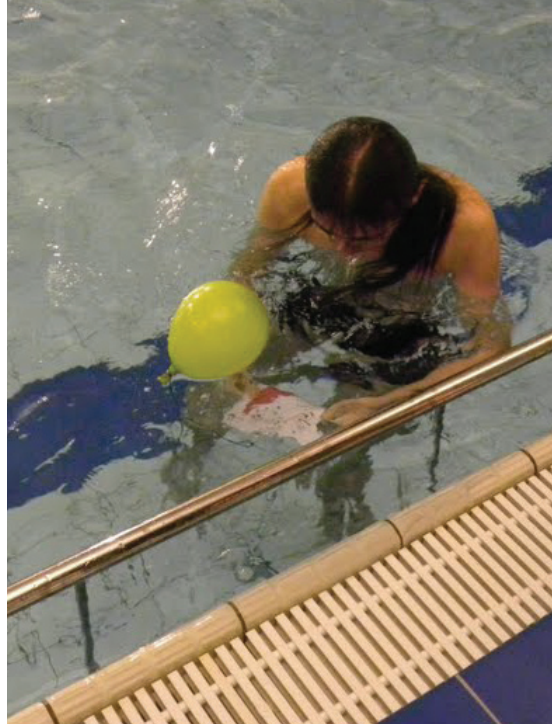
Warto zwrócić uwagę na rozmieszczenie punktów kontrolnych w pięknych i interesujących miejscach. U góry: „Przejście Smoka” 2011; u dołu: „DyMnO” 2009

PK na kajakowej InO („DyMnO” 2009)

*PK w Ogrodzie Bajek k. Międzygórza
(NMP 2008)*

*PK podpięty do balonika pływającego
na wodzie (NMP 2009)*

„Ruchomy” PK („LubellnO” 2010)

Informacje organizacyjne Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników InO

I. Założenia ogólne

1. Celem organizowania Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników InO jest:
 - a) wymiana doświadczeń,
 - b) szkolenie kadry,
 - c) spotkanie z Komisją InO ZG PTTK,
 - d) popularyzacja InO.
2. Organizatorem Zlotu jest Komisja Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK.
3. Przeprowadzenie Zlotu Komisja zleca wybranym przez siebie jednostkom organizacyjnym i ogłasza rokrocznie w kalendarzu imprez ogólnopolskich.
4. Zgłoszenie i organizacja Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników InO odbywa się według:
 - a) „Zasad przyznawania imprezom rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski oraz Mistrzostw Polski” o randze mistrzowskiej,
 - b) „Informacji dla organizatorów ogólnopolskich InO rangi MP i PP”.
5. Komisja InO ZG PTTK zaleca kierować się powyższymi informacjami.

II. Uczestnictwo

1. Pierwszeństwo uczestnictwa w Zlocie mają:
 - a) członkowie Komisji InO ZG PTTK,
 - b) Młodzieżowi Przodownicy InO,
 - c) Przodownicy InO,
 - d) Organizatorzy InO,
 - e) reprezentanci środowisk i klubów InO.
2. Członkowie Komisji InO ZG PTTK są zwolnieni z opłaty wpisowego na Zlot pod warunkiem terminowego potwierdzenia uczestnictwa.

III. Program

1. Organizator Zlotu powinien realizować następujące założenia programowe:
 - a) wykłady i dyskusje,
 - b) spotkanie z władzami terenowymi,
 - c) wręczanie wyróżnień,
 - d) poznawanie walorów turystyczno-krajoznawczych.
2. Program Zlotu zatwierdza Komisja InO ZG PTTK.

Regulamin Odznaki Imprez na Orientację

I. Postanowienia ogólne

1. Odznaka Imprez na Orientację, zwana w skrócie OInO, jest ustanowiona i nadawana przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w celu zachęcenia społeczeństwa, turystów różnych dyscyplin turystyki kwalifikowanej do udziału w imprezach na orientację, jako jednej z form aktywnego wypoczynku.
2. OInO może zdobywać każdy bez względu na wiek, kto spełni warunki przedstawione w niniejszym regulaminie.
3. OInO jest ustanowiona w pięciu kategoriach:
 - I - popularnej OInO (bez stopni),
 - II - małej OInO w stopniu brązowym, srebrnym i złotym,
 - III - dużej OInO w stopniu brązowym, srebrnym i złotym,
 - IV - „Za wytrwałość” (trzy stopnie: I, II, III),
 - V - „Dla najwytrwalszych” (trzy stopnie: I, II, III).
4. OInO zdobywa się sukcesywnie, począwszy od stopnia popularnego. Na każdy stopień odznaki zalicza się ogólną liczbę punktów zdobytych w dowolnym okresie. Nadwyżka zdobytych punktów zaliczana jest do odznaki wyższego stopnia.
5. Warunkiem nadania OInO jest zdobycie określonej w *rozdz. II* liczby punktów przyznawanych za udział w imprezach na orientację.
6. Punkty na OInO można zdobywać uczestnicząc w InO w zależności od kategorii:
 - indywidualnie,
 - w zespołach 2-3 osobowych,
 - w zespołach 2-5 osobowych w kategorii początkujących oraz imprezach szkoleniowych.

II. Warunki zdobywania OInO

1. OInO przyznaje się za zdobycie następującej liczby punktów:

Kat.	Stopień odznaki	Liczba punktów	Minimalna liczba punktów na imprezach ogólnopolskich	Uwagi
I	Popularna	5 imprez	-	w tym InO szkoleniowe

II	Mała brązowa Mała srebrna Mała złota	20 50 100	Łącznie 50	
III	Duża brązowa Duża srebrna Duża złota	150 200 250	Łącznie 200	
IV	Za wytrwałość I stopnia II stopnia III stopnia	100 300 500		zielony niebieski czerwony
V	Dla najwytrwalszych I stopnia II stopnia III stopnia	750 1000 1500		zielony niebieski czerwony

2. Podstawą do nadania OInO jest starannie wypełniona książeczka OInO (według wzoru ustalonego przez Komisję Imprez na Orientację ZG PTTK).
3. Udział w imprezach szkoleniowych zalicza się tylko do OInO w stopniu popularnym.
4. Potwierdzeniem udziału w InO jest zapis w książeczce OInO dokonany przez uczestnika i potwierdzony przez organizatora, zawierający:
 - b. datę, nazwę i miejsce imprezy,
 - c. podział na etapy (jako oddzielne imprezy) z liczbą zdobytych punktów,
 - d. pieczętkę i podpis organizatora.
5. Potwierdzenia w książeczce OInO może dokonać Przewodnik InO lub Organizator InO obecny na imprezie, a jeśli był nieobecny – na podstawie protokołu z imprezy (podpis z podaniem numeru legitymacji Przewodnika lub Organizatora).
6. Przewodnicy InO są zwolnieni z obowiązku uzyskiwania potwierdzeń, o których mowa w *rozdz. II p. 4c i 5*.
7. Przy weryfikacji kolejnych stopni odznaki należy przedłożyć książeczkę(i) OInO z ostatnio zweryfikowaną odznaką.
8. Odznaki w kategorii dużej, „Za wytrwałość” i „Dla najwytrwalszych” przyznaje Główny Referat Weryfikacyjny (GRW) KInO ZG PTTK. Odznaki w pozostałych kategoriach weryfikują i przyznają regionalne, oddziałowe i klubowe referaty weryfikacyjne (RW) – zgodnie z uprawnieniami nadanymi przez KInO ZG PTTK.
9. Przyznanie odznaki wpisuje do książeczki OInO członek RW, potwierdzając je pieczętką RW i swoim podpisem.
10. Udział w InO można zaliczyć równocześnie do innych odznak turystyki kwalifikowanej.

III. Zasady przyznawania punktów na OInO

1. Punkty na OInO (za każdy etap) przyznaje się w zależności od zasięgu terytorialnego InO na podstawie ogólnopolskich i regionalnych kalendarzy:

- 5 pkt** – za imprezy ogólnopolskie rangi Mistrzostw Polski,
- 4 pkt** – za imprezy ogólnopolskie rangi Pucharu Polski,
- 3 pkt** – za pozostałe imprezy ogólnopolskie oraz imprezy finałowe reprezentantów środowisk (na podstawie kalendarza KInO ZG PTTK),
- 2 pkt** – za imprezy regionalne,
- 1 pkt** – za imprezy lokalne, szkoleniowe, sportowe i ekstremalne, bez klasyfikacji i inne,
- 0 pkt** – za imprezy nieukończone.

Rangę imprezy ogólnopolskiej nadaje KInO ZG PTTK na wniosek organizatora lub regionalnej KInO. Pozostałym imprezom rangę nadaje regionalna KInO, a w przypadku jej braku KInO ZG PTTK na wniosek organizatora.

IV. Postanowienia końcowe

1. Prawo interpretacji niniejszego regulaminu przysługuje KInO ZG PTTK.
2. Regulamin niniejszy wchodzi w życie 1 stycznia 2012 r. Anuluje się poprzednio wydane regulaminy.
3. Uczestnicy, którzy przed ww. terminem rozpoczęli potwierdzanie punktów na OInO, mogą kontynuować zdobywanie tej odznaki według poprzednich zasad.

Instrukcja weryfikacyjna Odznaki Imprez na Orientację PTTK

I. Postanowienia ogólne

1. Instrukcja niniejsza stanowi zbiór przepisów dotyczących sposobu przyznawania Odznaki Imprez na Orientację PTTK w oparciu o obowiązujący regulamin OInO.
2. Instrukcja będzie uzupełniana w miarę potrzeb po każdorazowym zatwierdzeniu uzupełnień przez KInO ZG PTTK.
3. Referaty weryfikacyjne (RW) Odznaki Imprez na Orientację mogą być tworzone:
 - a. przy Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK – Główny Referat Weryfikacyjny,
 - b. przy regionalnych komisjach InO PTTK,
 - c. przy oddziałowych komisjach InO PTTK,
 - d. przy oddziałach PTTK,
 - e. przy klubach InO PTTK.
4. W skład Głównego Referatu Weryfikacyjnego (GRW) wchodzi wszyscy członkowie KInO ZG PTTK, którzy ze swojego grona wybierają przewodniczącego GRW.

5. Regionalne, oddziałowe i klubowe RW składają się od 3 do 5 osób, z których przynajmniej dwie posiadają uprawnienia PInO lub MPInO.
6. Przewodniczącym referatu weryfikacyjnego może zostać jedynie Przewodnik InO.
7. Referat weryfikacyjny powołuje KInO ZG PTTK na pisemny wniosek regionalnej lub oddziałowej komisji InO PTTK, oddziału PTTK lub klubu InO PTTK.
8. Każdy referat weryfikacyjny zobowiązany jest do przesłania, z końcem każdego roku, sprawozdania z liczby zweryfikowanych odznak do Komisji InO ZG PTTK.

II. Postanowienia szczegółowe

1. Odznaki Imprez na Orientację przyznają referaty weryfikacyjne w ciągu całego roku – zgodnie z uprawnieniami nadanymi przez KInO ZG PTTK.
2. Podstawą przyznania OInO jest przedłożenie książeczki InO dokumentującej dopełnienie regulaminowych wymagań.
3. Pierwszą instancją weryfikującą jest Przewodnik InO PTTK lub Młodzieżowy Przewodnik InO PTTK, do którego obowiązków w tym względzie należy:
 - a. sprawdzenie pod względem formalnym i merytorycznym danych zawartych w książeczce InO:
 - liczby porządkowej (z podziałem na etapy traktowane jako oddzielne imprezy);
 - daty poszczególnych imprez i etapów;
 - nazwy imprezy z podaniem miejsca jej przeprowadzenia;
 - podziału na imprezy turystyczne i sportowe z zaznaczeniem imprez szkoleniowych;
 - rodzaju turystyki kwalifikowanej;
 - ukończenia bądź zajętego miejsca w imprezie;
 - potwierdzenia uczestnictwa pieczętą i podpisem organizatora;
 - liczby punktów przyznanych za imprezę lub poszczególne jej etapy,
 - b. zsumowanie liczby punktów zdobytych na imprezach ogólnopolskich,
 - c. zwrócenie uwagi na staranne prowadzenie książeczki oraz na przeniesienie nadwyżek punktów na wyższy stopień OInO,
 - d. podliczenie zweryfikowanych punktów oraz:
 - wpisanie po ostatniej imprezie: *„Imprezy nr zweryfikowano na odznakę w stopniu pkt, w tym pkt za imprezy ogólnopolskie”*;
 - wpisanie daty i podpisania (czytelnie) z podaniem numeru legitymacji przewodnickiej (najlepiej podpis pod pieczętą imienną Przewodnika),
 - e. złożenie książeczki InO w referacie weryfikacyjnym uprawnionym do przyznawania OInO danego stopnia, względnie oddanie książeczki ubiegającemu się o OInO w celu przesłania jej do odpowiedniego RW (np. Głównego Referatu Weryfikacyjnego, ul. Senatorska 11, 00-075 Warszawa).

4. W przypadku zastrzeżeń do formalnej lub merytorycznej strony przedłożonych materiałów PInO (MPInO) zobowiązany jest do:
 - a. wyjaśnienia ich z ubiegającym się o OInO,
 - b. zamieszczenia odpowiedniej notatki w książeczce InO przy konkretnym zapisie.
5. Referat weryfikacyjny przyznaje Odznakę, wpisując do książeczki InO numer weryfikacji i datę przyznania OInO obok pieczętki referatu.
6. Ewidencję przyznanych OInO prowadzą RW w zeszytach uwzględniających następujące dane:
 - a. liczbę porządkową (od początku istnienia danego RW),
 - b. nr weryfikacji w danym roku,
 - c. datę przyznania OInO,
 - d. nazwisko i imię, rok urodzenia i adres osoby, której przyznano OInO,
 - e. przynależność do PTTK (oddział, koło, klub),
 - f. nazwisko i imię oraz nr legitymacji PInO (MPInO), który punkty na OInO zweryfikował.

Prowadzenie starannej ewidencji jest bardzo istotne, gdyż jest to jedyny dokument przyznania OInO.

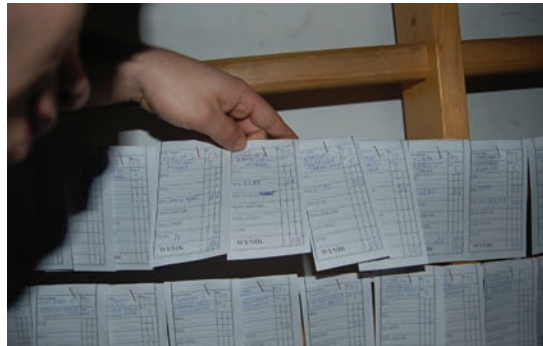
7. OInO w kategoriach: dużej, „Za wytrwałość” i „Dla najwytrwalszych” przyznaje wyłącznie Główny Referat Weryfikacyjny.
8. W potwierdzeniach zdobytych punktów wydawanych uczestnikom imprez, rajdów, zlotów itp. należy wyraźnie zaznaczyć liczbę punktów za każdy start, zwłaszcza na imprezach wieloetapowych.
9. Potwierdzenie udziału w InO, wklejone do książeczki InO, nie zwalnia z obowiązku wpisania dokładnych danych o imprezie do książeczki.
10. Odznakę Imprez na Orientację sprzedaje się jedynie za okazaniem książeczki InO stwierdzającej przyznanie danego stopnia OInO. Fakt sprzedaży OInO należy zaznaczyć w książeczce InO przez dokonanie wpisu „Odznakę wydano”.
11. Instrukcja wchodzi w życie 1 stycznia 2012 r.
12. Tracą moc poprzednio wydane instrukcje.

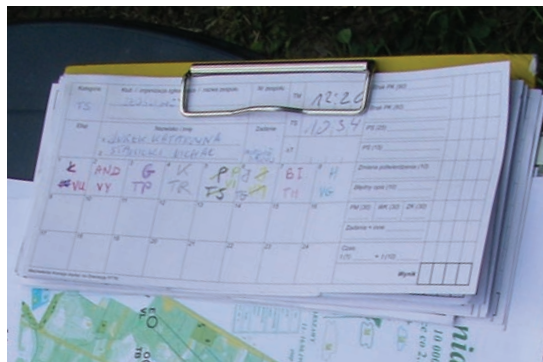
Omówienie trasy na starcie imprezy („10 × SOLO” 2009)

Sekretariat imprezy („Podkurek” 2010).
Podliczanie kart startowych

Fiszki z wynikami wywieszzone w bazie
imprezy (DMP 2009)

Karty startowe uczestników imprezy
(ViMnO 2011)

Regulamin Przodownika Imprez na Orientację PTTK

§ 1

1. Przodownik Imprez na Orientację, zwany dalej Przodownikiem InO, jest członkiem kadry programowej PTTK, inicjatorem organizowania i rozwoju InO.
2. Przodownikiem InO może zostać kandydat spełniający następujące warunki:
 - a. jest członkiem PTTK,
 - b. ukończył 18 lat,
 - c. ukończył szkolenie ogólne wg „Systemu kształcenia w PTTK”,
 - d. posiada małą złotą Odznakę InO,
 - e. był współorganizatorem przynajmniej 5 imprez na orientację, w tym jednej o zasięgu co najmniej regionalnym,
 - f. ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie specjalistyczne lub zdał egzamin eksternistyczny przed komisją egzaminacyjną powołaną przez KInO ZG PTTK z materiału zawartego w „Programie szkolenia specjalistycznego Przodowników Imprez na Orientację PTTK”.
3. KInO ZG PTTK może zwolnić kandydata na Przodownika InO ze spełnienia jednego z wymogów zawartych w § 1 pkt 2d–f.
4. Uprawnienia Przodownika InO nadaje KInO ZG PTTK na wniosek komisji egzaminacyjnej szkolenia specjalistycznego lub z własnej inicjatywy.

§ 2

1. Przodownik InO ma obowiązek wcielania w życie programu PTTK przez swoją działalność organizacyjno-popularyzatorską, a w szczególności przez:
 - a. pełnienie powierzonych mu samodzielnych funkcji przy organizowaniu InO,
 - b. uczestniczenie w organizowaniu i prowadzeniu szkoleń z zakresu InO,
 - c. czynne uczestniczenie w życiu organizacyjnym PTTK, zwłaszcza w swoim środowisku,
 - d. propagowanie zasad ujętych w Karcie Turysty,
 - e. przestrzeganie i upowszechnianie zasad bezpieczeństwa w InO,
 - f. zdobywanie i propagowanie zdobywania Odznaki Imprez na Orientację,
 - g. udział w pracach komisji odwoławczej i propagowanie zasady uczciwego współzawodnictwa w InO.

§ 3

1. Przodownik InO ma prawo do:
 - a. noszenia odznaki i posługiwania się legitymacją Przodownika InO,
 - b. korzystania z przywilejów przysługujących kadrze PTTK,
 - c. prowadzenia szkoleń Organizatorów InO,
 - d. weryfikacji OInO,
 - e. rozstrzyganie spraw spornych w czasie InO jako członek komisji odwoławczej,
 - f. potwierdzania pieczętą i podpisem udziału w InO,
 - g. prowadzenia własnej książeczki OInO bez konieczności uzyskiwania potwierżeń udziału w InO.

§ 4

1. Uprawnienia Przodownika InO trwają do 4 lat.
2. Przedłużenia ważności dokonuje KInO ZG PTTK na podstawie sprawozdania z działalności sporządzonego przez Przodownika InO i złożonego do Komisji w terminie przez nią wyznaczonym.
3. Ewidencję Przodowników InO prowadzi KInO ZG PTTK.
4. O każdej zmianie miejsca zamieszkania lub nazwiska Przodownik InO zobowiązany jest powiadomić KInO ZG PTTK w ciągu 3 miesięcy w celu dokonania poprawek w ewidencji.
5. W uzasadnionych przypadkach KInO ZG PTTK może zwolnić na pewien okres Przodownika InO z wykonywania obowiązków wynikających z § 2 niniejszego regulaminu.

§ 5

1. Przodownik InO może być pozbawiony uprawnień przez KInO ZG PTTK w przypadku:
 - a. rezygnacji lub utraty członkostwa PTTK,
 - b. lekceważenia lub niespełniania obowiązków wynikających z niniejszego regulaminu,
 - c. niezłożenia w odpowiednim czasie sprawozdania ze swojej działalności.

§ 6

1. Przodownikowi InO Komisja InO ZG PTTK może nadać tytuł Honorowego Przodownika InO.
2. Honorowy Przodownik Imprez na Orientację PTTK, zwany dalej Honorowym PInO, jest długoletnim członkiem kadry programowej PTTK, który przyczynił się do rozwoju i popularyzacji InO.
3. Honorowym PInO może zostać Przodownik spełniający następujące warunki:
 - a. posiada 20 lat udokumentowanej działalności przodowniczej InO,
 - b. ukończył 50 lat lub posiada odznakę „25 lat w PTTK”,
4. Tytuł Honorowego PInO nadaje KInO ZG PTTK na wniosek jednostek organizacyjnych PTTK.

5. Honorowy Przodownik InO jest zwolniony ze składania sprawozdań ze swojej działalności.
6. Honorowy PInO zachowuje uprawnienia Przodownika InO i jednocześnie ma prawo do:
 - a. noszenia odznaki i posługiwania się legitymacją Honorowego PInO,
 - b. udziału z głosem doradczym w posiedzeniach KInO ZG PTTK.
7. Uprawnienia Honorowego PInO są nadawane na:
 - a. Krajowej Naradzie Aktywu Przodowników InO,
 - b. Ogólnopolskim Zlocie Przodowników InO.
8. Tytuł Honorowego PInO nadawany bezterminowo można stracić w przypadku utraty członkostwa PTTK.
9. Ewidencję Honorowych PInO prowadzi KInO ZG PTTK. O każdej zmianie danych osobowych Honorowy PInO zobowiązany jest powiadomić KInO ZG PTTK.

§ 7

1. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do KInO ZG PTTK.
2. Odwołania od decyzji KInO ZG PTTK rozstrzyga Główny Sąd Koleżeński PTTK.

Regulamin Młodzieżowego Przodownika Imprez na Orientację PTTK

§ 1

1. Młodzieżowy Przodownik Imprez na Orientację, zwany dalej Młodzieżowym Przodownikiem InO, jest członkiem kadry programowej PTTK, inicjatorem organizowania i rozwoju imprez na orientację.
2. Młodzieżowym Przodownikiem InO może zostać kandydat spełniający następujące warunki:
 - a. jest członkiem PTTK,
 - b. ukończył 16 lat, ale nie przekroczył 18 roku życia,
 - c. ukończył szkolenie ogólne wg „Systemu kształcenia w PTTK”,
 - d. posiada małą srebrną Odznakę InO,
 - e. był współorganizatorem przynajmniej 5 imprez na orientację, w tym jednej o zasięgu co najmniej regionalnym,
 - f. ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie specjalistyczne lub zdał egzamin eksternistyczny przed komisją egzaminacyjną powołaną przez KInO ZG PTTK z materiału zawartego w „Programie szkolenia specjalistycznego Przodowników Imprez na Orientację PTTK”.

3. KInO ZG PTTK może zwolnić kandydata na Młodzieżowego Przodownika InO ze spełnienia jednego z wymogów zawartych w § 1 pkt 2d-g.
4. Uprawnienia Młodzieżowego Przodownika InO nadaje KInO ZG PTTK na wniosek Komisji Egzaminacyjnej szkolenia specjalistycznego lub z własnej inicjatywy.

§ 2

1. Młodzieżowy Przodownik InO ma obowiązek wcielania w życie programu PTTK przez swoją działalność organizacyjno-popularyzatorską, a w szczególności przez:
 - a. pełnienie powierzonych mu samodzielnych funkcji przy organizowaniu InO, za wyjątkiem funkcji kierownika przed ukończeniem 18 lat,
 - b. uczestniczenie w organizowaniu i prowadzeniu szkoleń z zakresu InO,
 - c. czynne uczestniczenie w życiu organizacyjnym PTTK, zwłaszcza w swoim środowisku,
 - d. propagowanie zasad ujętych w Karcie Turysty,
 - e. przestrzeganie i upowszechnianie zasad bezpieczeństwa w InO,
 - f. zdobywanie i propagowanie zdobywania Odznaki Imprez na Orientację.

§ 3

1. Młodzieżowy Przodownik InO ma prawo do:
 - a. noszenia odznaki i posługiwania się legitymacją Przodownika InO,
 - b. korzystania z przywilejów przysługujących kadrcze PTTK, za wyjątkiem uprawnień ograniczonych przepisami prawa ze względu na wiek,
 - c. prowadzenia szkoleń Organizatorów InO,
 - d. weryfikacji OInO,
 - e. rozstrzygania spraw spornych w czasie InO jako członek komisji odwoławczej,
 - f. potwierdzania pieczętką i podpisem udziału w InO.

§ 4

1. Uprawnienia Młodzieżowego Przodownika InO trwają do 2 lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia 20 roku życia.
2. Przedłużenia ważności uprawnień dokonuje KInO ZG PTTK na podstawie sprawozdania z działalności sporządzonego przez Młodzieżowego Przodownika InO i złożonego do Komisji w terminie przez nią wyznaczonym.
3. Po spełnieniu przez MPIInO wszystkich wymagań Regulaminu Przodownika Imprez na Orientację Komisja InO ZG PTTK nadaje uprawnienia Przodownika InO.
4. Ewidencję Młodzieżowych Przodowników InO prowadzi KInO ZG PTTK.
5. O każdej zmianie miejsca zamieszkania lub nazwiska Młodzieżowy Przodownik InO zobowiązany jest powiadomić KInO ZG PTTK w ciągu 3 miesięcy, w celu dokonania poprawek w ewidencji.
6. W uzasadnionych przypadkach KInO ZG PTTK może zwolnić na pewien okres Młodzieżowego Przodownika InO z wykonywania obowiązków wynikających z § 2 niniejszego regulaminu.

7. Młodzieżowy Przodownik InO po ukończeniu 20 lat traci uprawnienia, jeśli wcześniej nie powiadomił KInO ZG PTTK o spełnieniu wymaganych warunków regulaminowych dla uzyskania uprawnień Przodownika InO.

§ 5

1. Młodzieżowy Przodownik InO może być pozbawiony uprawnień przez KInO ZG PTTK w przypadku:
 - a. rezygnacji lub utraty członkostwa PTTK,
 - b. lekceważenia lub niespełniania obowiązków wynikających z niniejszego regulaminu,
 - c. niezłożenia w odpowiednim czasie sprawozdania ze swojej działalności.

§ 6

1. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do KInO ZG PTTK.
2. Odwołania od decyzji KInO ZG PTTK rozstrzyga Główny Sąd Koleżeński PTTK.

Szkolenie specjalistyczne Przodowników i Młodzieżowych Przodowników Imprez na Orientację PTTK

I. Założenia ogólne szkolenia

1. Szkolenie organizuje KInO ZG PTTK.
2. Szkolenie odbywa się w systemie jednostopniowym i jest to wyłącznie szkolenie specjalistyczne obejmujące:
 - a. 12–20 godzin wykładów teoretycznych,
 - b. organizację i uczestnictwo w szkoleniowej imprezie na orientację,
 - c. ćwiczenia praktyczne z zakresu sędziowania.
3. W szkoleniu uczestniczy maksymalnie 30 osób.
4. Szkolenie zakończone jest egzaminem.
5. Nadanie uprawnień Przodownika (Młodzieżowego Przodownika) odbywa się na podstawie:
 - a. pozytywnego wyniku egzaminu złożonego w trakcie szkolenia przed komisją egzaminacyjną,
 - b. egzaminu złożonego w trakcie szkolenia oraz egzaminu uzupełniającego (z niezaliczonej części szkolenia) złożonego w dowolnym czasie przed członkiem powołanego przez KInO ZG PTTK Ogólnopolskiego Zespołu Egzaminacyjnego.

II. Warunki uczestnictwa w szkoleniu

1. Kandydat ubiegający się o przyjęcie na szkolenie powinien:
 - a. być członkiem PTTK,
 - b. mieć ukończone 18 lat (PInO) lub ukończone 16 lat i nieukończone 18 lat (MPInO),
 - c. posiadać małą złotą odznakę InO (PInO) lub małą srebrną odznakę InO (MPInO),
 - d. mieć ukończone szkolenie ogólne wg „Systemu kształcenia w PTTK” lub posiadać inne uprawnienia kadry programowej PTTK.

III. Wykładowcy i komisja egzaminacyjna

1. Wykładowców, komisję egzaminacyjną oraz zespół egzaminacyjny powołuje corocznie KInO ZG PTTK.

IV. Program szkolenia

1. Wykłady są prowadzone zgodnie z zatwierdzonym przez KInO ZG PTTK „Programem szkolenia specjalistycznego Przetokownik6w (Młodziejowych Przetokownik6w) Imprez na Orientacj6 PTTK”.

Program szkolenia specjalistycznego Przetokownik6w (Młodziejowych Przetokownik6w) Imprez na Orientacj6 PTTK

I. Organizacja imprezy na orientacj6

1. Przygotowanie:
 - a. baza,
 - b. regulamin,
 - c. preliminarz i sponsorzy,
 - d. wartośc6 krajoznawcze i imprezy towarzyszc6,
 - e. św6adczenia i nagrody.
2. Realizacja:
 - a. program imprezy,
 - b. kolejnośc6 start6w,
 - c. praca sekretariatu,
 - d. organizacja startu i mety,
 - e. komunikaty techniczne i odprawy,
 - f. protok6ł.

II. Przygotowanie tras

1. Koncepcja trasy i mapy (założenia).
2. Przygotowanie map.
3. Lokalizacja punktu kontrolnego (PK), punktu stowarzyszonego (PS) oraz punktu mylnego (PM).
4. Zadania specjalne.
5. Limit czasu.
6. Rodzaje i formy turystycznych InO (przegląd).

III. Sędziowanie

1. Zasady punktacji.
2. Wyniki etapów i mapy wzorcowe.
3. Punktacja przeliczeniowa.

IV. Regulaminy

1. Uprawnienia i obowiązki Przewodnika InO (Młodzieżowego Przewodnika InO).
2. Regulamin Odznaki Imprez na Orientację.
3. Weryfikacja Odznaki Imprez na Orientację.

V. Inne

1. Historia imprez na orientację.
2. Metodyka szkolenia początkujących.
3. Ranga imprezy na orientację.
4. Puchar Polski w Marszach na Orientację.
5. Ocena ogólnopolskich InO.
6. Pisma specjalistyczne o tematyce InO.
7. Uczciwe współzawodnictwo w InO.

Baza dziennej imprezy w terenie („Zimowe 2 × 2” 2011)

Meta nocnego etapu
(„Podkurek” 2010)

Bardzo ważna jest oprawa imprezy: ognisko
na trasie „Nocnych Manewrów SKPB” 2011

Poniżej: baza imprezy PP
(„Tropy Żubra” 2011)

Poniżej: podsumowanie PP'2009 na ratuszu
w Łwówku Śląskim (NMP 2010)

Regulamin Organizatora Imprez na Orientację PTTK

§ 1

1. Organizator imprez na orientację, zwany dalej Organizatorem InO, jest członkiem kadry programowej PTTK, inicjatorem organizowania i rozwoju InO.
2. Organizatorem InO może zostać kandydat spełniający następujące warunki:
 - a. jest członkiem PTTK,
 - b. ukończył 15 lat,
 - c. ukończył szkolenie ogólne wg „Systemu kształcenia w PTTK”,
 - d. posiada małą brązową odznakę InO,
 - e. ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie specjalistyczne lub zdał egzamin eksternistyczny przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Komisję Imprez na Orientację Zarządu Oddziału PTTK z materiału zawartego w „Programie szkolenia specjalistycznego Organizatorów InO PTTK”.
3. Uprawnienia Organizatora InO nadaje Zarząd Oddziału PTTK albo Komisja InO ZG PTTK na wniosek komisji egzaminacyjnej szkolenia specjalistycznego.

§ 2

1. Organizator InO ma obowiązek wcielania w życie programu PTTK przez swoją działalność organizacyjno-popularyzatorską, a w szczególności przez:
 - a. pełnienie powierzonych mu samodzielnych funkcji przy organizowaniu InO, za wyjątkiem funkcji kierownika InO przed ukończeniem 18 lat,
 - b. czynne uczestniczenie w życiu organizacyjnym PTTK, zwłaszcza w swoim środowisku,
 - c. propagowanie zasad ujętych w Karcie Turysty,
 - d. przestrzeganie i upowszechnianie zasad bezpieczeństwa w InO,
 - e. zdobywanie i propagowanie zdobywania Odznaki Imprez na Orientację.

§ 3

1. Organizator InO ma prawo do:
 - a. noszenia odznaki i posługiwania się legitymacją Organizatora InO,
 - b. pierwszeństwa w przyjmowaniu na kursy organizowane w PTTK,
 - c. korzystania z przywilejów przysługujących kadrze PTTK,
 - d. potwierdzania pieczętką i podpisem udziału w InO.

1. Ewidencję Organizatorów InO prowadzi oddział PTTK.
2. Uprawnienia Organizatora InO nadaje się na 1 rok z możliwością przedłużenia ich ważności.
3. Przedłużenia ważności dokonuje zarząd oddziału PTTK na wniosek jednostki organizacyjnej, w której działa Organizator InO.

Szkolenie specjalistyczne Organizatorów Imprez na Orientację PTTK

I. Założenia ogólne szkolenia

1. Szkolenie organizuje zarząd oddziału PTTK lub, za zgodą KInO ZG PTTK, inna jednostka organizacyjna PTTK.
2. Szkolenie może być organizowane wspólnie przez zarządy kilku oddziałów.
3. Szkolenie odbywa się w systemie jednostopniowym i jest to wyłącznie szkolenie specjalistyczne obejmujące:
 - a. 12–20 godzin wykładów teoretycznych,
 - b. ćwiczenia praktyczne z organizacji InO,
 - c. ćwiczenia praktyczne z zakresu sędziowania,
 - d. uczestnictwo w szkoleniowej imprezie na orientację.
4. W szkoleniu uczestniczy maksymalnie 20 osób.
5. Szkolenie zakończone jest egzaminem.
6. Nadanie uprawnień Organizatora imprez na orientację odbywa się na podstawie:
 - a. pozytywnego wyniku egzaminu złożonego w trakcie szkolenia przed komisją egzaminacyjną,
 - b. zaliczenia ćwiczeń praktycznych z sędziowania i organizacji InO.

II. Warunki uczestnictwa w szkoleniu

1. Kandydat ubiegający się o przyjęcie na szkolenie powinien:
 - a. być członkiem PTTK,
 - b. mieć ukończone 15 lat,
 - c. posiadać małą brązową odznakę InO,
 - d. posiadać ukończone szkolenie ogólne wg „Systemu kształcenia w PTTK” lub posiadać inne uprawnienia kadry programowej PTTK.

III. Wykładowcy i komisja egzaminacyjna

1. Wykładowców oraz komisję egzaminacyjną powołuje organizator szkolenia spośród Przewodników InO lub Młodzieżowych Przewodników InO.
2. Kierownikiem szkolenia może być wyłącznie Przewodnik InO.

IV. Program szkolenia

1. Wykłady są prowadzone zgodnie z zatwierdzonym przez KInO ZG PTTK „Programem szkolenia specjalistycznego Organizatorów InO PTTK”.

V. Informacja o przeprowadzonym szkoleniu

1. O przeprowadzonym szkoleniu organizator zawiadamia KInO ZG PTTK, wymieniając kierownika szkolenia, wykładowców i skład komisji egzaminacyjnej oraz załączając listę uczestników z numerami uzyskanych uprawnień.

Program szkolenia specjalistycznego Organizatorów Imprez na Orientację PTTK

I. Historia, kadra programowa, formy i rodzaje InO

1. Początki i rozwój InO.
2. Kadra programowa i struktura organizacyjna PTTK w zakresie InO.
3. Imprezy turystyczne i sportowe.
4. Ranga imprezy.
5. Podział na kategorie.

II. Podstawy terenoznawstwa

1. Sposoby określania stron świata.
2. Kompas i busola.
3. Pomiar i wyznaczenie azymutu.
4. Orientowanie mapy.
5. Marsz według mapy.

III. Organizacja imprezy na orientację

1. Zespół organizacyjny i jego zadania.
2. Baza imprezy.
3. Regulamin.

4. Program.
5. Praca sekretariatu.
6. Odprawy i komunikaty techniczne.
7. Organizacja startu i mety.
8. Protokół.

IV. Przygotowanie trasy

1. Koncepcja trasy i mapy.
2. Pozyskiwanie i przygotowanie map.
3. Punkt kontrolny i jego wyposażenie.
4. Lokalizacja punktu kontrolnego (PK), punktu stowarzyszonego (PS) i punktu mylnego (PM).
5. Limit czasu.
6. Rodzaje zadań i zadania specjalne.

V. Sędziowanie

1. Zasady punktacji.
2. Karta startowa.
3. Wyniki etapów i mapy wzorcowe.

VI. Regulaminy

1. Regulamin Odznaki Imprez na Orientację.
2. Uprawnienia i obowiązki Organizatora InO.

VII. Inne

1. Metodyka szkolenia początkujących.
2. Ochrona przyrody i bezpieczeństwo w InO.
3. Uczciwe współzawodnictwo w InO.

*Trasa dla dzieci (PK na słupku studni),
bud. Krzysztof Stańczyk*

*Szkolenie młodzieży w bazie imprezy
(„Lilijka 160” 2010)*

*Trasa szkoleniowa dla młodzieży – instruktaż
(„Zimowe 2x2” 2011)*

*Przekazywanie doświadczeń zespołom TJ
w czasie zawodów („Podkurek 2010”)*

Regulamin Animatora Turystycznych Imprez na Orientację PTTK

§ 1

1. Animator Turystycznych Imprez na Orientację, zwany dalej Animatorem InO, jest inicjatorem organizowania i rozwoju InO.
2. Animatorem InO może zostać kandydat spełniający następujące warunki:
 - a. ukończył 18 lat,
 - b. posiada popularną odznakę InO,
 - c. uczestniczył w szkoleniu specjalistycznym Animatorów InO.
3. Certyfikat Animatora InO nadaje Komisja InO ZG PTTK na wniosek organizatora szkolenia.

§ 2

1. Animator InO ma za zadanie:
 - a. propagowanie uczestnictwa w turystycznych InO,
 - b. popularyzowanie zdobywania Odznaki Imprez na Orientację,
 - c. przestrzeganie i upowszechnianie zasad bezpieczeństwa w InO,
 - d. propagowanie zasad ujętych w Karcie Turysty.

§ 3

1. Animator InO ma prawo do:
 - a. posługiwania się certyfikatem Animatora InO,
 - b. pierwszeństwa w przyjmowaniu na kursy specjalistyczne z zakresu turystycznych InO wyższych stopni,
 - c. korzystania ze zniżek dla Animatorów InO.

§ 4

Ewidencję Animatorów InO prowadzi Komisja InO ZG PTTK.

Szkolenie specjalistyczne Animatorów Turystycznych Imprez na Orientację PTTK

I. Założenia ogólne szkolenia

1. Szkolenie organizuje zarząd oddziału PTTK lub, za zgodą KInO ZG PTTK, inna jednostka organizacyjna PTTK.
2. Szkolenie może być organizowane wspólnie przez zarządy kilku oddziałów.
3. Szkolenie odbywa się w systemie jednostopniowym i jest to wyłącznie szkolenie specjalistyczne obejmujące:
 - a. wykłady teoretyczne,
 - b. ćwiczenia praktyczne z organizacji InO,
 - c. ćwiczenia praktyczne z zakresu sędziowania,
 - d. uczestnictwo w szkoleniowej imprezie na orientację.
4. Nadanie certyfikatu Animatora Turystycznych Imprez na Orientację odbywa się na podstawie uczestnictwa w szkoleniu.

II. Warunki uczestnictwa w szkoleniu

1. Kandydat ubiegający się o przyjęcie na szkolenie Animatora Turystycznych Imprez na Orientację powinien:
 - a. mieć ukończone 18 lat,
 - b. posiadać popularną odznakę InO.

III. Wykładowcy

1. Wykładowców powołuje organizator szkolenia spośród Przewodników InO lub Młodzieżowych Przewodników InO.
2. Kierownikiem szkolenia może być wyłącznie Przewodnik InO.

IV. Program szkolenia

Wykłady są prowadzone zgodnie z zatwierdzonym przez KInO ZG PTTK „Programem szkolenia specjalistycznego Animatorów Turystycznych Imprez na Orientację PTTK”.

V. Informacja o przeprowadzonym szkoleniu

O przeprowadzonym szkoleniu organizator zawiadamia KInO ZG PTTK, wymieniając kierownika szkolenia, wykładowców oraz uczestników.

Program szkolenia specjalistycznego Animatorów Turystycznych Imprez na Orientację PTTK

I. Historia, kadra programowa, formy i rodzaje InO

1. Początki i rozwój InO.
2. Kadra programowa i struktura organizacyjna PTTK w zakresie InO.
3. Imprezy turystyczne i sportowe.
4. Ranga imprezy.
5. Podział na kategorie.

II. Podstawy terenoznawstwa

1. Sposoby określania stron świata.
2. Kompas i busola.
3. Pomiar i wyznaczanie azymutu.
4. Orientowanie mapy.
5. Marsz według mapy.

III. Organizacja imprezy na orientację

1. Zespół organizacyjny i jego zadania.
2. Baza imprezy.
3. Regulamin.
4. Program.
5. Praca sekretariatu.
6. Odprawy i komunikaty techniczne.
7. Organizacja startu i mety.
8. Protokół.

IV. Przygotowanie trasy

1. Koncepcja trasy i mapy.
2. Pozyskiwanie i przygotowanie map.
3. Punkt kontrolny i jego wyposażenie.
4. Lokalizacja punktu kontrolnego (PK), punktu stowarzyszonego (PS) i punktu mylnego (PM).
5. Limit czasu.

6. Rodzaje zadań i zadania specjalne.

V. Sędziowanie

1. Zasady punktacji.
2. Karta startowa.
3. Wyniki etapów i mapy wzorcowe.

VI. Regulaminy

1. Regulamin Odznaki Imprez na Orientację.
2. Zadania Animatora Turystycznych Imprez na Orientację.

VII. Inne

1. Metodyka szkolenia początkujących.
2. Ochrona przyrody i bezpieczeństwo w InO.
3. Uczciwe współzawodnictwo w InO.

Wykaz użytych skrótów

BK	- brak kredki
BPK	- brak punktu kontrolnego
CFTInO	- Centralne Finały Turystycznych Imprez na Orientację
DMP	- Drużynowe Mistrzostwa Polski
GKZHP	- Główna Komenda Związku Harcerstwa Polskiego
GRW	- Główny Referat Weryfikacyjny
IMP	- Indywidualne Mistrzostwa Polski
InO	- impreza na orientację
IOF	- Międzynarodowa Federacja Biegu na Orientację
KInO	- Komisja Imprez na Orientację
LOP	- linia obowiązkowego przebycia
MnO	- marsze na orientację
MOS	- maksymalna odległość punktu stowarzyszonego
MP	- Mistrzostwa Polski
MPIInO	- Młodzieżowy Przodownik Imprez na Orientację
NMP	- Nocne Mistrzostwa Polski
OFInO	- Ogólnopolskie Finały Imprez na Orientację
OInO	- Odznaka Imprez na Orientację
PInO	- Przodownik Imprez na Orientację
PK	- punkt kontrolny
PM	- punkt mylny
PP	- Puchar Polski
PS	- punkt stowarzyszony
ZG PTTK	- Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego
PZBnO	- Polski Związek Biegu na Orientację
RW	- referat weryfikacyjny

Komisja Imprez na Orientację ZG PTTK

Strona Główna	50 lat Komisji	Komisja	Przodownicy InO	Przepisy	Imprezy
Rankingi	Tramwaj	Historia	Pobierz	Linki	Kontakt

cennik metrialów InO

NAJBLIŻSZE IMPREZY OGÓLNOPOLSKIE

18-19 listopada
ok. Strzelina
XIV Ogólnopolskie
Marsze na Orientację
"Maria"

25-27 listopada
Siedlec k. Janowa
Centralny
Kurs
Przodowników
Imprez na Orientację

9-11 grudnia
Pasterka
XIV Ogólnopolski
Zlot Przodowników
Imprez na Orientację

Ocena imprez ogólnopolskich w roku 2011

Proszę o jak najszybsze wypełnienie Arkusza Ocen Imprez Ogólnopolskich w roku 2011 oraz przesłanie ich do kol. Waldemara Fijora. Chcemy, aby podsumowanie roku odbyło się już na pierwszej rundzie Pucharu Polski 2012.

[kliknij](#)

[Komisja InO ZG PTTK](#)

Nowy kalendarz

Dostępny jest już kalendarz Mistrzostw Polski i Pucharu Polski w MnO 2012.

[kliknij](#)

[Komisja InO ZG PTTK](#)

!!! zmiany w regulaminach !!!

W załączeniu zestawienie zmian w regulaminach TInO zatwierdzonych 30.01.2011 w Warszawie.

[załącznik](#)

[Komisja InO ZG PTTK](#)

Imprezy na orientację stanowią atrakcyjną formę czynnego wypoczynku w postaci gier, zabaw, marszów, imprez sprawnościowych, itp. Udział w nich pozwala rozwijać u uczestników, a szczególnie u młodzieży, samodzielność podejmowania decyzji, umiejętność poruszania się w nieznanym terenie, odporność psychiczną i fizyczną, wytrwałość w dążeniu do celu. Uczestnikami

<http://ino.pttk.pl>, 21.11.2011

Komisja Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK w Warszawie posiada swoją stronę internetową <http://ino.pttk.pl> założoną w sierpniu 2000 roku przez Bogusława Ciastka z Klubu InO „Skróty” z Radomia, w latach 2005–2009 prowadzoną przez Jacka Gdulę z Gdańska, a od 2010 r. przez Huberta Świerczyńskiego ze Szczecina.

Na stronie można znaleźć bieżące informacje dotyczące turystycznych imprez na orientację oraz adresy do stron klubów i komisji zajmujących się tą tematyką.

Na stronie znajdują się między innymi:

- 1) aktualne przepisy i regulaminy obowiązujące dla turystycznych imprez na orientację,
- 2) bieżące informacje o zmianach w przepisach i regulaminach,
- 3) informacje o najważniejszych imprezach ogólnopolskich, regulaminy, protokoły,
- 4) informacje o szkoleniach,
- 5) kolejne numery czasopisma „Tramwaj” w formacie pdf,
- 6) formularze wszystkich druków i wniosków,
- 7) wyniki konkursów i rankingi,
- 8) darmowe wersje programów przydatnych w organizacji InO

oraz wiele innych informacji, z którymi warto się zapoznać, aby być na bieżąco w tematyce InO.